

HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs

REGISTER ■

BELASTING ■

februari 2026 | nummer 1 ADVISEURS ■

Inzoomen op de eigen woning

De turbo aan – juridische aspecten van turboliquidatie

Herstel- en Overbruggingswet box 3: drama voor particuliere verpachter

Actualisering besluit Geruisloze inbreng

Van assessment naar opinie: in gesprek met Lubbers, Boer & Douma

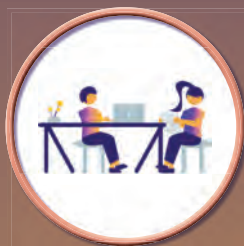
ALS BELASTINGADVISEUR JE VAK VERBREDEN?

Ontdek wat Financiële Planning en het keurmerk CFP® je kunnen brengen als toevoeging op je RB-registratie.

STAP 1 - OPLEIDING

Volg de CFP-opleiding bij een door FFP geaccrediteerde opleider.

STAP 2 - THEORIE-EXAMEN

Doe met succes het theorie-examen over het fundament van integrale financiële planning.

STAP 3 - VAARDIGHEDEN

Volg het vaardighedenprogramma bij een door FFP geaccrediteerde opleider.

STAP 4 - PROFIEL

Kies je profiel (bijvoorbeeld Ondernemen/DGA), slaag voor het praktijkexamen en schrijf je in als gecertificeerd financieel planner, in het CFP-register.

Meer informatie?
Scan de QR-code

Gecertificeerd
Financieel Planners

Colofon

Het Register is een uitgave van het Register Belastingadviseurs (RB), World Trade Center Den Haag Prinses Beatrixlaan 544 2595 BM Den Haag Toren C, verdieping 9 Tel. (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Mr. dr. S.M.H. (Sonja) Dusarduijn RB
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen
Mr. drs. M. (Martin) Klomp RB
M. (Martijn) Paping, MSc RB
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Drs. Wilma Straathof
E-mail: wstraathof@rb.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Jaargang 17, oplage 7.500

Vormgeving
Elma Media B.V.

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2026/1

Redactiecolumn – Echt? ■ 5

Mr. S.F.J.J. Schenk RB

Kort & Bondig ■ 6

De turbo aan – juridische aspecten van turboliquidatie ■ 8

Mr. M.J. Swenker

Herstel- en Overbruggingswet box 3: drama voor particuliere verpachter ■ 13

Mr. ing. H.J. van den Kerkhof RB

Inzoomen op de eigen woning ■ 18

Verslag RB-dag

Gastcolumn – Doorwerken na de AOW-leeftijd ■ 23

Dr. ir. H. van Solinge

Een boek over accijnszegels voor tabaksproducten ■ 24

Mr. drs. F. Overwater RB

Actualisering besluit Geruisloze inbreng ■ 27

M. Paping MSc RB

Jurisprudentie en wetgeving ■ 29

Van assessment naar opinie: in gesprek met Lubbers, Boer & Douma ■ 35

Het interview

Het Verenigingsnieuws ■ 40

AMMERLAAN OPLEIDINGEN

PE-cursussen en leergangen voor belastingadviseurs en accountants

Uitgelichte cursussen tegen scherpe tarieven (excl. btw)

De eigen woning in de fiscaliteit: kan het nog complexer?
mr. dr. (G.M.C.M.) Gerard Staats donderdag 5 maart 2026 Vianen

4 PE
€ 295,-

Testamentendag 2026: Model-clausules en -testamenten, keuzes & praktische toepassingen (civiel en fiscaal) met ScholsBurgerhartSchols
prof. mr. dr. (B.M.E.M.) Bernard Schols, prof. mr. dr. (W.) Wouter Burgerhart
prof. mr. dr. (F.W.J.M.) Freek Schols maandag 9 maart 2026 Vianen

6 PE
€ 475,-

Fiscale en civiele aspecten van overnameregelingen en statuten bij nalaten en schenken van ondernemingsvermogen (BOR)
mr. drs. John Bult RB dinsdag 17 maart 2026 Vianen

4 PE
€ 325,-

Aangifte Vennootschapsbelasting 2025
dr. (A.W.) Arthur Hofman dinsdag 17 maart 2026 Vianen

4 PE
€ 275,-

WKR, BTW en BUA; bent u in control?
mr. (C.W.) Carola van Vilsteren, mr. Robert Rommelaars
dinsdag 17 maart 2026 Vianen

5 PE
€ 375,-

Masterclass Personenvennootschap (maatschap, VOF, CV)
mr. dr. (M.L.M.) Thil van Kempen dinsdag 24 maart 2026 Vianen

6 PE
€ 425,-

De Tien Grootste Valkuilen in de BTW
mr. (C.W.) Carola van Vilsteren donderdag 26 maart 2026 Vianen

4 PE
€ 295,-

Tweedaagse Leergang Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR)
prof. dr. mr. (E.J.W.) Edwin Heithuis, prof. mr. dr. (C.A.) Kid Schwarz,
prof. mr. dr. (W.) Wouter Burgerhart
1 en 2 april 2026 Vianen

12 PE
€ 895,-

Masterclass Bedrijfswaardering
drs. (J.J.P.) Joris Kersten RAB dinsdag 7 april 2026 Vianen

6 PE
€ 425,-

Verdiepingscursus praktische afwikkeling van nalatenschappen
grip op executele, vereffening en aansprakelijkheid
prof. mr. dr. (A.H.N.) Fons Stollenwerck donderdag 16 april 2026 Vianen

5 PE
€ 375,-

Certificering in de familiesfeer
prof. mr. dr. (A.E.) Arianne de Leeuw, mr. (A.B.D.) Alycke Kootstra
dinsdag 12 mei 2026 Vianen

4 PE
€ 325,-

Leergang DGA-advisering in de praktijk: van structuur en beloning tot opvolging
mr. dr. (C.G.) Chris Dijkstra, mr. dr. (G.M.C.M.) Gerard Staats,
drs. (J.J.A.) Jeroen Knol en prof. dr. mr. (E.J.W.) Edwin Heithuis
19 mei, 26 mei, 10 juni, 17 juni en 23 juni 2026 Vianen

20 PE
€ 1.650,-

www.ammerlaanopleidingen.nl

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

Echt?

Binnenkort – dus als ik oud maar nog niet dood ben – zal er van mijn hand een scheurkalender met fiscale citaten verschijnen. Met op zondag uiteraard een quote van (oud) RB-voorzitters, mede Register-redactieleden en RB-collega's. Die quotes verzamel ik al een half werkzaam leven, dus ik heb er inmiddels genoeg voor wel drie jaargangen.

Een veelgebruikt thema bij die fiscale citaten is de vraag of we met z'n allen overtuigd zijn van het nut van belasting betalen, eigenlijk nog meer de vraag of we graag belasting betalen. Het wordt ons dan ook bijna dagelijks toegeroepen: dat u (en dus ook ik) zo ont-zet-tend graag de door ons verschuldigde belasting betalen. Niet zozeer omdat het moet, maar omdat u dat echt wilt. Want met belastinggeld wordt in stilte veel goeds gedaan. Onlangs werd Jimmy Dijk (SP) weer gekopt in het Financieele Dagblad (221025); *'Mensen met een goed inkomen willen best belasting betalen'*. Het is ook het uitgangspunt van HT en – een nieuwe loot aan de stam van vrijwillig belasting betalen – Vanzelf Goed. Toegegeven, misschien moeten belastingplichtigen (in de regel ondernemers) af en toe een handje geholpen worden (want ja, soms is het ingewikkeld geeft ook de Belastingdienst toe) maar wees vooral overtuigd van de goede wil van de contribuabele. Het is de visie van de Brits-Zwitserse filosoof Alain de Botton: *'Het betalen van belasting zou gezien moeten worden als een glorieuze burgerplicht die onze dankbaarheid verdient, en niet als straf voor het verdienen van geld'*.

Maar is dat echt zo? Heeft De Botton gelijk? Mwah. Persoonlijk ben ik – dat kan in mijn functie ook niet anders denk ik – fiscaal redelijk zuiver op de graat. Toegegeven: niemand is zonder zonde, maar daar staat tegenover dat oud-Belastingdienst coryfee Theo Poolen al wist; *'Goed is goed genoeg'*. Maar overtuigd van nut en noodzaak? Ik weet het niet. Toen ik vorig jaar zonnepanelen liet aanleggen (nul procent btw, weet u wel) kreeg ik het aanbod om ook de rest (omvormers en zo) tegen dat tarief geleverd te krijgen. Wat onjuist is. Ik heb beleefd bedankt, met als argument dat als het uit zou komen het waarschijnlijk de duurste € 1.000 zou zijn die ik ooit verdiend had. Het waren echter vooral de mogelijke gevolgen die ik vreesde en minder de moraliteit.

Toch had Dijk wel gelijk wat het belang van zinvol uitgeven betreft. De verzuchting *'Het is maar taxpoet'* kom je helaas iets te vaak tegen op het grote wereldwijde web. Misschien ligt de waarheid in het midden; *'Ik ben er trots op belasting te mogen betalen in de Verenigde Staten. Het probleem is dat ik net zo trots zou zijn als ik maar de helft hoefde te betalen'*. Aldus de Amerikaanse artiest Arthur Godfrey.

Zo. U heeft nu vijf citaten gehad. Op de andere 360 (of 361) is het nog even wachten.

Noot

- 1 Dijks quote was wat genuanceerder: *'Ik heb ook altijd geleerd dat mensen die een goed inkomen hebben best wel belasting willen betalen. Als het maar op een goede nuttige manier wordt uitgegeven'*.

Mr. S.F.J. Schenk RB
*Sylvester Schenk is directeur
Fiscale Zaken van het Register
Belastingadviseurs en
hoofdredacteur van Het Register.*

Kort & Bondig

Opnieuw minder bedrijfswinsten via Nederland naar belastingparadijzen

De inkomens uit buitenlandse directe investeringen en royalty's die vanuit Nederland naar landen met een laag belastingtarief stromen zijn in 2024 verder gedaald, blijkt uit nieuwe cijfers van DNB. Bestonden deze geldstromen voorheen vooral uit inkomens uit royalty's, zoals merk- en auteursrechten, nu betreffen het met name dividenden.

Directe investeringen dienen om een aanmerkelijk belang te verwerven in een onderneming en worden door multinationals gebruikt om hun wereldwijde bedrijfsstructuren mee vorm te geven. Zowel de inkomende als de uitgaande directe investeringspositie van Nederland is uitzonderlijk groot. Als percentage van het bruto binnenlands product (bbp) bedroeg de omvang van deze posities eind 2024 inkomend (naar Nederland) 436% en uitgaand (naar het buitenland) 508%, oftewel € 4.946 miljard en € 5.759 miljard.

Belastingontwijking

Zowel nationaal als internationaal zijn de afgelopen jaren stappen gezet om belastingontwijking via laagbelastende jurisdicties (LBJ's) te ontmoedigen. Zo heeft Nederland in 2021 een bronbelasting op rente en royalty's ingevoerd en geldt sinds 2024 een bronbelasting op dividenden. Vorig jaar is ook een wereldwijde minimumbelasting van 15% op

bedrijfswinsten van kracht gegaan. Deze wetgeving lijkt een effect te hebben op de inkomensstromen van en naar Nederland: zo is er vanaf 2020 een scherpe afname in de inkomens uit directe investeringen en royalty's vanuit Nederland naar LBJ's.

Dividenden

Bedroegen deze geldstromen in 2019 nog € 37 miljard, een jaar later was dit gedaald tot € 5 miljard. Sindsdien liggen de stromen op een structureel lager niveau, al schommelen ze wel iets. In

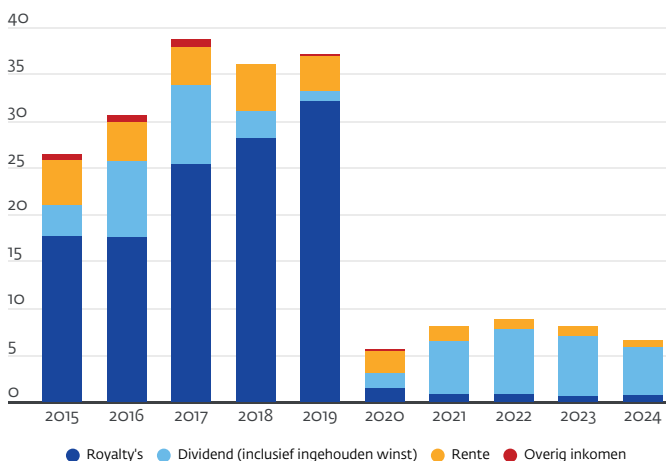
2024 bedroeg de waarde ruim € 6 miljard.

Met name de omvang van winsten uit royalty's is de afgelopen jaren flink afgenomen. Waar deze in periode 2015-2019 gemiddeld nog € 24 miljard bedroeg is dit vorig jaar gedaald naar minder dan € 1 miljard. De resterende geldstromen naar LBJ's bestonden in 2024 met name uit dividenden.

■ Bron: nieuwsbericht De Nederlandsche Bank, 17 december 2025.

Inkomens uit directe investeringen en royalty's vanuit Nederland naar LBJ's

In EUR miljard

Bron: DNB

Deel jouw kennis: Geldsprookjes

In 2026 is van maandag 23 t/m 27 maart de Week van het Geld. Tijdens deze landelijke themaweek gaan vele tienduizenden leerlingen en studenten uit het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo aan de slag met financiële educatie.

Partijen uit de financiële sector, partners van Wijzer in geldzaken en gemeenten organiseren gastlessen en andere activiteiten om kinderen en jongeren financieel bewust te maken.

Met het thema 'Geldsprookjes, te mooi om waar te zijn?' gaat in 2026 de aandacht uit naar onjuiste of onrealistische ideeën over geld. Social media overspoelt jongeren met influencer-luxe en de fabel dat je razendsnel bakken met geld kunt verdienen!

Divers lesmateriaal

Misschien is er ook bij jou in de buurt een project waar je met kennis kunt bijdragen. Bekijk het aanbod op: www.geldlessen.nl, waar je kunt filteren op lesmateriaal voor basis- en voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en mbo.

■ Zie ook: www.weekvanhetgeld.nl, waar je je kunt aanmelden voor het geven van gastlessen.

Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft

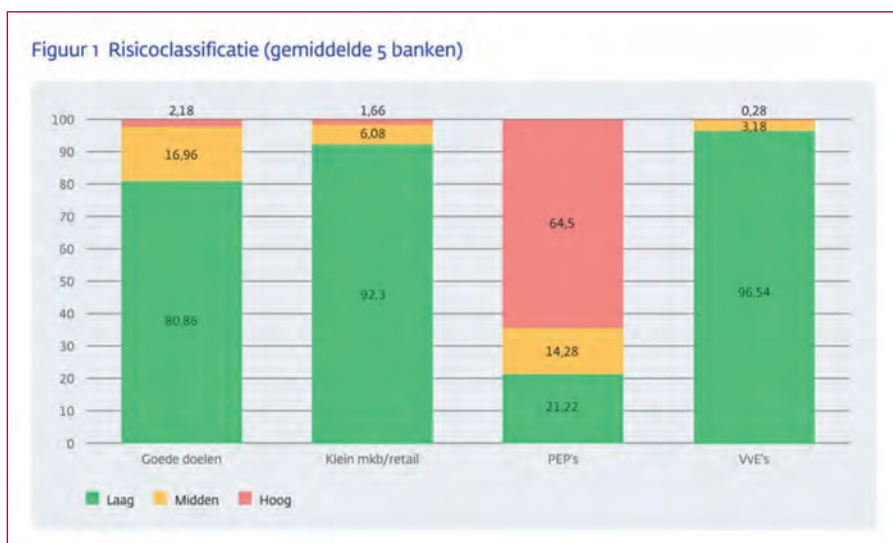
De Nederlandsche Bank (DNB) heeft een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de manier waarop vijf Nederlandse banken de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) toepassen bij klanten met een laag risico op witwassen. Uit deze verkenning blijkt dat banken zich bewust zijn van het belang van proportionaliteit, maar belemmeringen ervaren in de uitvoering. DNB ziet mogelijkheden voor meer maatwerk en samenwerking in de keten.

Aanleiding voor deze verkenning waren signalen dat bepaalde Wwft-maatregelen als disproportioneel worden ervaren, vooral bij klantgroepen met een beperkt witwasrisico. Het doel van deze verkenning is inzicht krijgen in hoe banken hun Wwft-maatregelen afstemmen op klanten met een laag risicoprofiel.

Bewust van belang proportionaliteit

Banken zijn zich bewust van het belang van proportionaliteit. Zij tonen welwillendheid om maatregelen beter af te stemmen op het risicoprofiel van hun klanten, maar ervaren tegelijk belemmeringen die ertoe kunnen leiden dat maatregelen in de praktijk zwaarder uitvallen voor klanten dan strikt noodzakelijk.

Deze belemmeringen hangen nauw samen met de spanningsvelden binnen een risicogebaseerde aanpak. Het vellen van een professioneel oordeel brengt soms mee dat uit voorzorg extra vragen worden gesteld of een hogere risicoclassificatie wordt toegekend, zelfs bij een goed risicobeeld. Daarnaast vereist een gedegen risicoafweging voldoende klantinformatie om een compleet beeld te vormen en de Wwft na te leven. Het streven naar volledigheid kan echter leiden tot administratieve lasten en frequente klantvragen, wat wringt met klantgerichtheid en efficiëntie – met name waar de informatie die gevraagd wordt verder gaat dan nodig is om dit beeld te vormen of dan de wet vereist. Deze spanning maakt duidelijk waarom

Copyright DNB

proportionaliteit in de praktijk niet vanzelfsprekend is. Banken zijn soms terughoudend met het beperken van maatregelen, ook wanneer er geen significante risico's worden geconstateerd. De verkenning wijst onder andere op de volgende factoren:

- Risicooversie en procedurele zekerheid
- De dynamiek van terugkoppeling
- Effect van gepubliceerde risico-indicatoren
- Kennis en vakmanschap in relatie tot risicobeoordeling

Risicoclassificatie Klein Mkb

In de verkenning zijn vier klantgroepen nader onder de loep genomen, waaronder het Klein Mkb. Hoewel banken geen specifiek beleid hanteren, erkennen zij deze klanten steeds vaker als laag risico. Dit biedt ruimte voor minder belastende toepassing van cliëntenonderzoek, zoals minder frequente reviews en het gebruik van bestaande informatie.

In de praktijk worden ook geautomatiseerde beoordelingen ingezet, mits de omzet onder een bepaalde grens blijft en geen aanvullende risicofactoren aanwezig zijn. Voor transacties met goederen van hoge waarde geldt een waarde drempel voor aanvullend onderzoek. Een belangrijk aandachtspunt is het gebruik van contant geld, vooral in

sectoren zoals horeca en detailhandel. Hoewel contante geldstromen een risicofactor kunnen zijn, sluiten ze vaak aan bij het transactieprofiel van deze sectoren. Intensieve vragen hierover kunnen daarom disproportioneel zijn, en kunnen klantrelaties verstoren en middelen verspillen.

Mogelijkheden om proportionaliteit te bevorderen

Op basis van de verkenning ziet DNB mogelijkheden om een meer proportionele toepassing van de Wwft te bevorderen. Cruciale factoren hierbij zijn het versterken van vakmanschap binnen instellingen, het centraal ontsluiten van relevante informatie, het zorgvuldig hanteren van standaarden en het stimuleren van het professionele oordeel. Het gaat om het benutten van de ruimte voor risicogerichte oordeelsvorming, niet om het benadrukken van het strikt volgen van procedures of het vermijden van fouten. Het gaat niet om het uitsluiten van alle risico's, maar om het treffen van maatregelen die in verhouding staan tot het risico.

■ Bron: nieuwsbericht De Nederlandsche Bank, 17 december 2025.

Zie rapport: <https://www.dnb.nl/media/2ambmvxt/van-herstel-naar-balans.pdf>

Juridische aspecten van een turboliquidatie

De turbo aan - deel 2

Haastige spoed is zelden goed. En dat is ook een risico als we de turbo zetten op de ontbinding van een bv. Maar dat betekent niet dat de turboliquidatie geen nuttig instrument kan zijn. In vervolg op de publicatie van mr. dr. C.C. Dijkstra in Het Register 2025/5 hierbij een korte bijdrage over enkele civielrechtelijke aandachtspunten.

Mr. M.J. Swenker

Maarten-Joost Swenker is eigenaar van zijn eigen juridisch advieskantoor en adviseert met name accountants en fiscalisten op het gebied van het ondernemingsrecht en corporate finance. Daarnaast is hij als docent verbonden aan het RB en de SRA.

De turboliquidatie vindt haar oorsprong in de wetgeving ‘Inactieve rechtspersonen’ van 29 juni 1994 en tot de invoering van de Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie’ (‘Tijdelijke wet’) was artikel 2:19 lid 4 het enige artikel in boek 2 dat deze wijze van liquideren benoemde.

Op 15 november 2023 is de Tijdelijke Wet¹ ingevoerd, die is opgenomen in het nieuwe artikel 2:19b BW. Deze wetgeving had een initiële looptijd van twee jaar maar is inmiddels verlengd tot 15 november 2027. Voorafgaande aan de verlenging publiceerde de Universiteit Leiden (UL) op 23 juni 2025 in samenwerking met SEO Economisch Onderzoek een lijvig onderzoeksrapport.² Achtergrond van de tijdelijkheid van de regeling is dat de Tijdelijke wet (versneld) is ingevoerd in verband met de verwachte stijging van het aantal ontbindingen door de COVID-19 pandemie. Doel is dat de wet definitief zal worden ingevoerd hetgeen mede samenhangt met het ‘toekomstbestendig maken’ van de financiering van het handelsregister.

Artikel 2:19 lid 4 BW benoemt de zogenaamde turboliquidatie als een ontbinding die zich onderscheidt van een ontbinding gevolgd door een vereffening van de baten en schulden (‘reguliere ontbinding’). Artikel 2:19 lid 4 BW bepaalt niets meer dan dat indien op het moment van het liquidatiebesluit (dat bij een bv genomen wordt door de algemene vergadering (‘AV’)) er geen ‘baten’ zijn, de rechtspersoon direct ophoudt te bestaan. De jurisprudentie heeft dit criterium verder ingevuld.

Ook heeft de rechter regelmatig beoordeeld of van de mogelijkheid om te turbo liquideren misbruik is gemaakt. Dit misbruik heeft de turboliquidatie haar slechte naam gegeven waarbij niet zelden de term ‘plof-bv’ wordt gehanteerd. De Tijdelijke wet wil dit misbruik tegengaan. Overigens zijn er geen statistieken over de omvang van echt misbruik. Het onbetaald laten van crediteuren hoeft immers niet (altijd) misbruik te impliceren.

Kenmerken turboliquidatie

Na het ontbindingsbesluit genomen door de AV van de bv, houdt de bv direct op te bestaan indien er op het liquidatiemoment geen ‘baten’ in de bv aanwezig zijn. Het bestuur voert de toets uit of er ‘baten’ zijn of niet. Het is derhalve de AV die tot de ontbinding besluit maar het bestuur bepaalt of er sprake is van een turboliquidatie danwel dat de route van de vereffening moet worden gevolgd. Overigens dient het statutair bestuur bij het nemen van een AV besluit ‘gehoord’ te worden.³ Interessant is de vraag wat er gebeurt als er geen bestuurder is benoemd of het bestuur voortijdig is afgetreden. Wie beslist dan of het een turboliquidatie wordt of niet? Het lijkt voor de hand te liggen dat alsdan de AV – of iemand namens de AV - deze beslissing neemt als feitelijk beleidsbepaler.⁴

Achtergrond van de turboliquidatie is dat indien er geen ‘baten’ zijn er geen vereffening nodig is. Er is immers geen actief dat vereffend moet worden. Dat betekent dat indien er schulden of verplichtingen bestaan dit een turboliquidatie niet in de weg staat. Dat houdt ook in dat er geen vereffenaar wordt benoemd. De bv houdt immers direct op te bestaan.

Het begrip ‘baten’ is ruimer dan de activaposten op de balans.⁵ Onder ‘baten’ kunnen immers ook vorderingsrechten worden verstaan die geen actief op de balans vormen. Voorbeelden hiervan zijn een vordering van de bv op een verzekeringsuitkering of een vordering van de bv op de bestuurder op grond van bestuurdersaansprakelijkheid.⁶ Overigens zijn er ook posten op de balans die juridisch geen ‘baten’ zijn, zoals geactiveerde kosten. In de praktijk wordt niet zelden ‘toegewerkt’ naar een turboliquidatie, door de vereffening die normaliter volgt op een ontbindingsbesluit indien er wel ‘baten’ zijn, al uit te voeren vóór het ontbindingsbesluit. Dat betekent derhalve dat ‘vereffend’ wordt voordat het liquidatiebesluit wordt genomen zodat er op het ontbindingsmoment geen ‘baten’ meer aanwezig zijn.

Misbruik en aansprakelijkheid

Als opgemerkt heeft de turboliquidatie een negatief imago. Dat heeft te maken met het feit dat schulden in de bv achterblijven die niet meer verhaald kunnen worden. Op die manier zou ook een faillissement – en daarmee mogelijke (bestuurders)aansprakelijkheid – kunnen worden voorkomen. Er is immers geen curator die het handelen van het bestuur beoordeelt bij een turboliquidatie. Bedacht moet daarbij worden dat bij een reguliere ontbinding de vereffenaar verplicht faillissement moet aanvragen indien de schulden de baten overtreffen. Dat brengt aandeelhouders/bestuurders ertoe om te kiezen voor het toewerken naar een situatie dat er helemaal geen baten ‘meer’ bestaan. Het is dus zo dat er alsdan geen faillissement behoeft te worden aangevraagd en volgens de rechtspraak zelfs ook niet mogelijk is (Rechtbank Den Haag⁷: *In een geval van enkel schulden zonder baten ligt ontbinding ook meer voor de hand dan het aanvragen van het eigen faillissement, aangezien uit de boedel dan geen schuld kan worden voldaan, ook het salaris van de faillissementscurator niet.*).

Het mis- of gebruik van de turboliquidatie is regelmatig onderwerp geweest van een rechterlijke procedure; dit met wisselende uitkomsten. Kort samengevat kan uit de jurisprudentie worden afgeleid dat het bewust ‘leeghalen’ van een bv (mede) tot doel om crediteuren onbetaald te laten, onrechtmatig kan zijn. Dat betekent dus

niet dat in zijn algemeenheid het onbetaald laten van crediteuren onrechtmatig is, het gaat om het oogmerk waarmee gehandeld is.

De wijze waarop misbruik en aansprakelijkheid in een rechtszaak aan de orde komt verschilt per procedure. Een van de routes is de aanpak waarbij door een crediteur wordt betwist dat op het moment dat het ontbindingsbesluit werd genomen er geen baten (meer) aanwezig waren. Een manier waarop dit beoordeeld kan worden, is door na te gaan wat er is gebeurd tussen het moment van de laatst gepubliceerde balans en het ontbindingsbesluit. Indien de laatste balans een bepaald positief balans totaal vermeldt (en er dus activa/baten waren) en er een korte tijd later wordt gekozen voor een turboliquidatie (en er dus geen activa/baten meer zijn) dan rijst de vraag wat in de tussenliggende periode is gebeurd. Feitelijk is er dan dus vereffend vóór het ontbindingsbesluit. Deze ‘vereffening’ kan benadelend zijn voor de crediteuren.⁸

De bewijslast voor het aantonen dat er nog wel baten aanwezig waren op het moment van het liquidatiebesluit is laag. Een crediteur hoeft slechts summierlijk feiten en omstandigheden aan te geven die het bestaan van een bate aannemelijk maken. Er mogen dus niet te veel eisen worden gesteld aan het aantonen van het bestaan van een bate.⁹ Gevolg kan zijn – indien rechtens wordt aangenomen

De Tijdelijke wet heeft in de literatuur op kritiek kunnen rekenen onder andere omdat de sancties niet adequaat zijn.

dat er wel baten waren – dat het pad van de turboliquidatie onterecht is gevolgd. Uit de jurisprudentie volgt dat indien een bv is geturboliquideerd terwijl er nog wel baten waren, er een aansprakelijkheid ontstaat voor het bestuur.¹⁰ Tevens kan het gevolg zijn dat, indien blijkt dat de geconstateerde baten onvoldoende zijn om de schulden te betalen, er (direct) een faillissement volgt.¹¹ In dit verband is het overigens goed om op te merken dat een lopende rechtszaak niet wordt beëindigd door het liquideren van de bv.

Dat een procedure waarbij een schuldeiser de bestuurder aanspreekt, overigens niet altijd slaagt blijkt o.a. recent nog uit de uitspraak van Rechtbank Den Haag van 26 april 2023.¹²

Tijdelijke wet

Voor een crediteur die wenst na te gaan of zijn belangen zijn geschaad door een turboliquidatie, is het essentieel inzicht te hebben in hetgeen is gebeurd in de periode tot het ontbindingsmoment ('verantwoordingsplicht') en hiervan geïnformeerd te worden ('mededelingsplicht').

Dit is de kern van de Tijdelijke wet. De verantwoordingsplicht houdt in het bij het Handelsregister neerleggen van de informatie die artikel 2:19b BW vermeldt. Kort samengevat is dat een slotbalans per ontbindingsdatum en een winst-en-verliesrekening over het lopende boekjaar tot aan het ontbindingsbesluit moet worden opgesteld. Ook dienen eventuele achterstanden in de financiële verantwoording (jaarrekeningen) alsnog te worden vervuld. Van belang is te weten dat er tot de invoering van de Tijdelijke wet er geen enkele publicatieplicht van enige balans of winst-en-verliesrekening op het bestuur rustte, afgezien van de reguliere deponeringsplicht van artikel 2:394 BW. Verder dient vermeld te worden de wijze waarop de baten van de bv te gelde zijn gemaakt (door middel van een 'vereffening' vóór het ontbindingsbesluit), hoe de opbrengsten zijn verdeeld en, indien aan de orde, de redenen waarom schuldeisers geheel of gedeeltelijk onbetaald zijn gebleven. Dit betekent dus ook dat in het geval er geen crediteuren onbetaald blijven, aan de verantwoordingsplicht moet worden voldaan.

De mededelingsplicht houdt in dat de schuldeisers van de ontbonden bv schriftelijk in kennis worden gesteld over de gedeponeerde documenten bij het handelsregister. Op basis van deze informatie kan een crediteur zijn juridische positie bepalen.

Overigens is het voor de ontbinding irrelevant of aan de verplichtingen van 2:19b BW is/wordt voldaan: de bv is en blijft ontbonden. Met andere woorden, het is geen constitutief vereiste om te komen tot een ontbinding. Het is daarom ook dat er stemmen opgaan om te bepalen dat de bv niet eerder ophoudt te bestaan dan nadat aan de eisen van 2:19b BW is voldaan. Dat kan echter niet betekenen dat ook objectief is geverifieerd dat inhoudelijk de aangeleverde informatie juist is. De vraag is derhalve wat het 'in leven houden van de bv' toevoegt. De sancties op het niet naleven van de wettelijke regels zijn tweeledig, enerzijds een bestuursverbod voor de bestuurder die uitvoering geeft aan het besluit en anderzijds een economisch delict dat ten laste van de bestuurder kan worden opgelegd.

Conclusie tijdelijke wet

De afgelopen twee jaar heeft de (advies)praktijk ervaring kunnen opdoen met de Tijdelijke wet. De Tijdelijke wet heeft in de literatuur op kritiek kunnen rekenen o.a. omdat de sancties niet adequaat zijn.¹³ Dat deze sancties niet overtuigen, is inderdaad een feit. Maar het niet naleven van wet- en regelgeving zal ten overstaan van de rechter geen goede indruk maken, ergo, de rechter zal in een dergelijk geval waarschijnlijk ook aannemen dat er sprake is van een onrechtmatige daad/bestuurdersaansprakelijkheid. Gecombineerd met de lage drempel die geldt voor de aanname dat er nog 'baten' zijn, zal een stap richting de rechter waarschijnlijk wel succes hebben.

Een ander bericht verscheen op 19 december 2025 in het Financieele Dagblad onder de titel 'Fiscus loopt in tien jaar ruim €1,5 mrd mis door spoorloze ondernemers

en plof-bv's' waaruit zou moeten blijken dat misbruik van turboliquidatie (nog) regelmatig voorkomt. Afgezien van het feit dat de 'cijfers' aantonen dat sinds de invoering van de Tijdelijke wet het aantal turboliquidaties is gedaald, stelt de fiscus zelf dat het waarschijnlijk om een kleine groep van regelmatige fraudeurs gaat. Dit lijkt dus geen valide argument te zijn tegen de regeling van de turboliquidatie. Fraudeurs zullen immers sowieso niet terugdeinzen voor het overtreden van wettelijke regelingen en het indienen van onjuiste/onvolledige informatie. Dat is de regelgeving inzake de turboliquidatie niet te verwijten. Overigens heeft de fiscus vergaande mogelijkheden om onderzoek te doen naar fraude en zonodig tot strafrechtelijke vervolging over te gaan.

Mijns inziens zijn er met name drie inhoudelijke (en twee zwaarwichtige) opmerkingen te maken op de Tijdelijke wet:

- De verantwoordingsplicht geldt ook indien er geen crediteuren in de bv achterblijven. Het 'opruimen' van lege bv's waarin al gedurende jaar en dag geen activiteiten meer plaatsvinden, vergt dus nog wel administratieve handelen in de vorm van het maken van een slotbalans en resultatenrekening over de periode tot het ontbindingsbesluit. Dat vergt wat extra werk maar inhoudelijk zal het niet moeilijk zijn dergelijke cijfers op te stellen als het een 'lege' bv is.
- Een tweede – meer relevante – opmerking betreft de beantwoording van artikel 2:19b lid 1 sub b: *'indien aan de orde, de wijze waarop de baten van de rechtspersoon te gelde zijn gemaakt en de opbrengsten zijn verdeeld'*. Het betreft hier het vereffenen vóór het liquidatiebesluit. Het hulpformulier van het Handelsregister geeft een

toelichting voor de beantwoording van deze vraag onder het kopje 'zaken geregeld'.¹⁴ *'Heb je toegewerkt naar de ontbinding en beëindiging van de rechtspersoon door bijvoorbeeld lopende overeenkomsten met klanten en leverancier te beëindigen, de baten van de rechtspersoon te verkopen en de opbrengsten te verdelen? (...)'* Vraag is vanaf welk moment dat is. Vanaf wanneer ben je bezig toe te werken richting een turboliquidatie en moet je het handelen verantwoorden? Is dat op het moment dat je in overweging neemt de onderneming te staken en de bv te gaan opheffen? Of is dat pas als je concreet de onderneming hebt gestaakt, het personeel is ontslagen en bezig bent met het te gelde maken van de vaste activa? Ik ben geneigd te stellen dat op het moment dat je onomkeerbare beslissingen neemt ten aanzien van het stoppen van je bedrijfsactiviteiten dát het moment is vanaf wanneer je aan het 'vereffenen' bent en je het handelen moet verantwoorden.

- Een derde opmerking betreft de beantwoording van de vraag wie als 'crediteur' moet worden gezien en aan wie dus mededeling moet worden gedaan. Uiteraard zijn dit crediteuren die op de (slot)balans staan. Maar kunnen dit ook crediteuren zijn die zich nog niet als zodanig zijn genoteerd? Als eerder opgemerkt is het begrip 'baten' ruimer dan de actief posten op de balans. Dient dus ook de post schulden of crediteuren ruimer te worden uitgelegd? Wat als er nog garanties lopen? Wat als een werknemer uit dienst is getreden met een beroepsziekte waar nog een claim van kan worden verwacht? Hoe moet worden omgegaan worden met de post 'voorzieningen' of 'niet uit de balans blijvende verplichtingen'? Deze laatste posten kunnen immers alleen opgenomen zijn indien er sprake is van een aansprakelijkheid en dus als een 'schuld' kwalificeren(?).

Alternatieven

Al vaker is de vraag gesteld of een turboliquidatie nog aantrekkelijk is of dat er beter voor de route van de reguliere ontbinding kan worden gekozen.

De wet biedt overigens geen keuze of de route van een turboliquidatie (geen ‘baten’ aanwezig) danwel voor een reguliere ontbinding (wel ‘baten’ aanwezig) gevolgd moet worden. Het hangt simpelweg af of er ‘baten’ zijn of niet. Het is natuurlijk te beïnvloeden of een bv nog ‘baten’ heeft door bijvoorbeeld enig eigen vermogen in te brengen.

Ik vraag me echter af of de reguliere ontbinding werkelijk een beter alternatief is voor de turboliquidatie. De procedure van een reguliere ontbinding is geregeld in artikel 2:23a tot en met 23c BW met onder andere een deponeringsverplichting, de verplichting tot het plaatsen van een advertentie en het verzetsrecht van crediteuren/belanghebbenden. Indien crediteuren zich melden (‘in verzet komen’) wordt de liquidatieprocedure opgeschort totdat omtrent het verzet is beslist. Worden met het weerleggen van het verzet veel kosten gemaakt, danwel is het verzet terecht, dan kan het zijn dat de vereffening alsnog in een faillissement eindigt omdat de schulden alsdan de baten overtreffen.

Opmerkelijk is dat in het onderzoek van UL en SEO nog wordt opgemerkt dat wellicht een ontbinding door de Kamer van Koophandel aantrekkelijk(er) is geworden.¹⁵ Deze variant kan echter alleen spelen indien door de bv aan een aantal wettelijke vereisten niet (meer) wordt voldaan. Deze ontbindingsvariant is wellicht voor hen die wensen te frauderen (!) een aardige optie maar is voor de gewone praktijk mijns inziens geen redelijk (te adviseren) alternatief. Uiteraard hangt het af van het concrete geval welke route het beste kan worden gevolgd.

Toch liever even afwachten

Ik kom er meer en meer toe om te adviseren om een bv niet op een al te korte termijn te ontbinden. Natuurlijk

kost het ‘in leven houden’ van de bv geld in de zin van het maken van een jaarrekening en het doen van aangiften maar wellicht weegt dit op tegen het risico van mogelijke belanghebbenden of crediteuren die in verzet komen en de ontbinding frustreren. Zolang de bv bestaat is het immers de bv die aansprakelijk is jegens haar crediteuren en in principe niet het bestuur of de vereffenaar. Laat de bv maar even een tijdje tot rust komen. Mochten er nog crediteuren opstaan dan kan altijd nog bezien worden welke route ingeslagen wordt en welke alternatieven er zijn. In dit opzicht geldt dus inderdaad dat haastige spoed niet altijd goed is.

Noten

- 1 BWBR0048489/2023-II-15.
- 2 De werking van de tijdelijke wet transparantie turboliquidatie <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3467>.
- 3 De raadgevende stem van het bestuur als bedoeld in artikel 2:227 lid 7 BW.
- 4 Art. 2:23 lid 1 BW
- 5 En dus ook aansprakelijk bij faillissement kan zijn op grond van 2:248 lid 7 BW.
- 6 Onder balans wordt verstaan de vermogensopstelling van de bv op het ontbindingsmoment.
- 7 HR 31 oktober 1997, NJ 1998/258 respectievelijk Hof Den Haag, 2 juli 2015, JOR 2016/47.
- 8 Rechtbank Den Haag 26 april 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:5951 en zie ook HR 18 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3636.
- 9 Voorbeelden zijn: Rechtbank Gld 6 mei 2020 ECLI:2020:2441 en Rechtbank Noord-Holland ECLI 2022:4677.
- 10 Zie ECLI:NL:HR:1995:ZC1631 en ECLI:NL:PHR:2004:AO2779.
- 11 Het bestuur kan zich disculperen als zij niet heeft meegewerkt aan het ‘leeghalen’ Hof Den Haag ECLI:NL:GHDHA:2021:89.
- 12 Hof Den Haag 26 september 2023 ECLI 2023:2090.
- 13 Hof Den Haag 26 april 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:5951.
- 14 Zie als voorbeeld: S. Renssen, ‘De Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie: een lege huls’, AA 2024, afl. 2, p. 120-123.
- 15 Zie het hulpformulier KvK: ‘Extra informatie doorgeven voor turboliquidatie’.

Herstel- en Overbruggingswet box 3: drama voor particuliere verpachter

Verpachte gronden nemen in box 3 een bijzondere plaats in. Bert van den Kerkhof schetst allereerst de juridische en financiële aspecten van reguliere respectievelijk geliberaliseerde pacht. Vervolgens belicht hij hoe deze bezittingen worden belast in box 3. Zijn conclusie is dat de tegenbewijsregeling voor verpachters is als 'roeien zonder riemen'.

**Mr. ing.
H.J. van den
Kerkhof RB**

Bert van den Kerkhof is specialist op agrifiscaal gebied. Na zijn pensionering is hij nog als senior belastingadviseur verbonden aan aaff Tax en Legal. Verder is hij lid van de RB-commissie Agro Fiscaal, erelid van het RB en bestuurslid bij de Stichting Geschillen in de Landbouw.

Onlangs is de Belastingdienst begonnen met de uitvoering van de zogenoemde 'Herstelwet'. Omdat de uitvoering van een nieuw stelsel voor box 3-vermogen op z'n vroegst pas op 1 januari 2028 kan worden ingevoerd is, ter overbrugging van de periode tot 1 januari 2028, met ingang van 2023 de Overbruggingswet ingevoerd. Met ingang van 1 januari 2028 zal naar verwachting de Wet werkelijk rendement van kracht worden.

Om in de tussentijd de ontwikkeling in de rechtspraak te kunnen bijbenen is op 19 juli 2025 de Wet tegenbewijsregeling box 3 gepubliceerd. Op grond van de laatstgenoemde wet kan een herrekening worden gemaakt op basis van het werkelijk rendement en worden afgezet tegen het fictief rendement dat in box 3 in de heffing wordt betrokken.

Het vaststellen van het werkelijk rendement bij pachtgronden in een opgaande grondmarkt levert de verpachter doorgaans niets op. In deze bijdrage wordt de positie van de verpachter, aan de hand van de nieuwe wetten en het toekomstige box 3-stelsel, nader belicht.

Op weg, maar waar naar toe?

De voormalig staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst Van Oostenbruggen zei over de toekomstige box 3-systematiek het volgende: 'We willen het huidige stelsel met de forfaits zo snel mogelijk achter ons laten. Met het indienen van het wetsvoorstel hebben we een nieuwe mijlpaal bereikt en zijn we op koers om per 2028 het nieuwe stelsel in te voeren. Met dit voorstel hebben we een balans gevonden tussen de breed gedragen wens om te belasten op basis van werkelijk rendement, het doenvermogen van belastingplichtigen, uitvoerbaarheid en toekomstbestendigheid.' Tot het moment dat de nieuwe wet wordt ingevoerd moeten belastingplichtigen en hun belastingadviseurs dus 'roeien met de riemen die ze door de Belastingdienst krijgen aangeboden'.

Bij een nadere beschouwing van de rekenmethodiek om tot een werkelijk rendement te komen, ziet het echter

naar uit dat de verpachter geen roerriemen worden aangeboden. Hij zal naar verwachting de periode totdat de Wet werkelijk rendement wordt ingevoerd uit moeten zien te zingen en de belasting over de niet gerealiseerde waardevermeerdering moeten voorfinancieren.

Reguliere of geliberaliseerde pacht

Bij verpachte gronden wordt een onderscheid gemaakt tussen regulier verpachte gronden en geliberaliseerde pacht. Beide vormen van pacht zijn beschreven in Boek 7 Titel 5 van het Burgerlijk Wetboek. Er zijn nog enkele andere bijzondere vormen van pacht, maar die vallen buiten de reikwijdte van dit artikel.

Reguliere pacht betekent dat de landbouwgrond (akkerland/weiland) wordt verpacht volgens de 'traditionele' pachtvorm. De belangrijkste kenmerken van reguliere pacht zijn de pachttermijn voor los land van minimaal zes jaar en voor hoes van twaalf jaar. De pachttermijn wordt na afloop van de overeenkomst van rechtswege

Het voorkeursrecht betekent dat bij een vervreemding de verpachter verplicht is om de grond eerst aan de pachter te koop aan te bieden.

verlengd, tenzij de pachtovereenkomst tijdig wordt opgezegd. De pachter kan zich tegen de opzegging verzetten. De verpachter kan, naast het instrument opzegging, ook een ontbindingsvordering instellen, waardoor de reguliere pacht mogelijk tussentijds kan worden beëindigd. In beide situaties zal de rechter uiteindelijk moet beslissen of de pachtovereenkomst wordt opgezegd c.q. ontbonden of dat deze moet worden voortgezet. Het is in de praktijk voor een verpachter in een reguliere pachtverhouding doorgaans niet eenvoudig om een zittende pachter van de grond af te krijgen. Geliberaliseerde pacht, sinds 1995 de tegenhanger van reguliere pacht, betekent grofweg dat de landbouwgrond (los land) wordt verpacht, waarbij op grond van artikel 7:397 BW een groot aantal bepalingen uit de reguliere pacht ter zijde worden geschoven. Bij geliberaliseerde pacht is de pachttermijn vooraf dus bepaald. Na afloop van de pachttermijn houdt de pacht van rechtswege op te bestaan.

De belangrijkste verschillen tussen regulier en geliberaliseerd verpachte grond zijn gelegen in het feit dat bij een reguliere pacht de pachtovereenkomst automatisch wordt verlengd en doorgaans moeilijk tussentijds te ontbinden is en de wettelijke bepaling op grond waarvan de pachter op grond van artikel 7: 378 BW een zogenoemd voorkeursrecht heeft.

Door de automatische verlenging van de reguliere pacht is geen exacte einddatum bekend waarop de reguliere pacht eindigt. Dit is al helemaal het geval als de pachter een bedrijfsopvolger heeft waarvoor om een 'indeplaatsstelling' kan worden verzocht. Dan loopt de bestaande reguliere pachtovereenkomst ongewijzigd door richting de in de plaats gestelde pachter, vaak de bedrijfsopvolger in de familiesfeer van de pachter.

Het voorkeursrecht betekent dat bij een vervreemding de verpachter verplicht is om de grond eerst aan de pachter te koop aan te bieden. Is de pachter niet bereid of niet in staat om de grond tegen de aangeboden prijs te kopen, dan kan de verpachter de landbouwgrond aan de beoogde derde vervreemden. Maar dat wel met behoud van de lopende reguliere pachtovereenkomst. Deze overeenkomst loopt immers normaal door en wordt niet door de overdracht van de landbouwgrond aan een derde beëindigd.

Uit voornoemde bepalingen kan men afleiden dat, enigszins vergelijkbaar als bij een huurder van een woon-

ruimte, het voor een verpachter niet eenvoudig is om de grond tegen de vrije waarde te verkopen. Dit is grotendeels de verklaring dat er bij de waardebepaling rekening mag worden gehouden met een pachtdruk van 40%.¹ Het hoeft geen betoog dat dit percentage met enige regelmaat ter discussie wordt gesteld. Uit onderzoek van de WUR uit 2018² blijkt dat de waardedruk tussen 37% en 25% schommelt.

Bij geliberaliseerde pacht is bij het aangaan van de pachtovereenkomst al bekend wanneer de pachtovereenkomst van rechtswege afloopt. Op dat moment kan de landbouwgrond tegen de vrije waarde worden verkocht. Dat leidt tot een veel lagere pachtdruk, namelijk een 2% afwaardering per jaar. De verklaring voor dit (veel) lagere percentage ten opzichte van de pachtdruk bij reguliere pacht is gelegen in het feit dat de pachtprijs bij verpachtingen langer dan 6 jaar wettelijk is gereguleerd. De grondkamer toetst of de pachtprijs binnen de wettelijke begrenzing blijft. Voor cultuurgronden die voor 6 jaar of korter worden verpacht geldt geen toetsing van de pachtprijs.

Op de peildatum voor de vaststelling van het vermogen in box 3 lijkt het dus, zowel bij reguliere als bij geliberaliseerde pacht, in beginsel vrij eenvoudig om de waarde van de verpachte landbouwgrond vast te stellen.

Normen waarde verpachte staat

De Belastingdienst publiceert jaarlijks normbedragen per hectare die belastingplichtigen kunnen hanteren bij de berekening van het fictief rendement op verpachte gronden.³ Deze normbedragen zijn uitsluitend toepasbaar voor verpacht gras- of akkerland. Alle andere cultuurgronden vallen hier kennelijk buiten.

Naar mijn opvatting zijn de normbedragen ook toepasbaar bij uit gebruik gegeven gronden (het gaat hier om gronden die tijdelijk niet meer worden gebruikt) zonder pachtovereenkomst, ingeval van een mondelinge pachtovereenkomst of een pachtovereenkomst zonder goedkeuring van de grondkamer, bij uit gebruik gegeven grond met een grondgebruikersverklaring, verhuur van zaaiklaar land, et cetera. Dus in alle situaties die materieel vergelijkbaar zijn met pacht op basis van een schriftelijk vastgelegde en goedgekeurde pachtovereenkomst.

Dit laat echter onverlet dat een groot aantal specifieke cultuurgronden, zoals tuinland, gronden voor fruitteelt of boomteelt en dergelijke er buiten vallen. De vraag blijft of dat juist is? De normbedragen zijn bedoeld als een afspiegeling van het gewogen gemiddelde van alle percelen cultuurgrond die in een bepaalde regio zijn verkocht. Bij de vaststelling wordt niet gekeken naar de kwaliteit van de grond. De kwaliteit van de grond moet zich dus vertalen in de waargenomen prijs. Dit betekent dat de waarde van een individueel perceel afhankelijk van omvang, ligging, grondsoort, watertrap, bemestings-

Het blijft echter de vraag op welke wijze de afwijkende waarde aannemelijk moet worden gemaakt.

graad, et cetera significant kan afwijken van het berekende normbedrag voor de regio. Daarnaast kunnen de normbedragen van naastgelegen gebieden ook nog een keer aanzienlijk afwijken.

Uit de inleiding van de publicatie van de Belastingdienst volgt dat belastingplichtigen niet per definitie gebonden zijn aan de normbedragen. Het staat hen in beginsel vrij om af te wijken onder de voorwaarde dat er voor de afwijking een onderbouwing wordt gegeven.

In de praktijk wordt hier doorgaans alleen gebruik van gemaakt als er sprake is van cultuurgronden die een lagere waarde in het economisch verkeer hebben dan de normwaarde. Het blijft echter de vraag op welke wijze de afwijkende waarde aannemelijk moet worden gemaakt. Kan dit alleen op basis van een taxatierapport of zijn er ook nog andere methoden waarop een lagere waarde dan de normwaarde kan worden onderbouwd? Bijvoorbeeld een herrekening op basis van de tussen partijen geldende pachtprijs⁴ voor de cultuurgrond. Een redelijke benadering zou kunnen zijn om de pachtprijs te delen door 2% van de vrije waarde in het economisch verkeer en deze te vermenigvuldigen met de waarde in verpachte staat.

Stel: de vrije waarde van de grond bedraagt € 90.000 en de pachtprijs (reguliere pacht) bedraagt volgens het pachtnormenbesluit € 1.102,- per hectare. De waarde van de grond zou als volgt worden berekend: € 1.102/ € 1.800 x 60% van € 90.000,- is € 33.000,-. De kans dat een rechter een dergelijke benadering zal volgen wordt echter klein geacht. Uit een uitspraak van de rechtbank Zuid-West-Brabant⁵ blijkt dat bij een geschil over de waarde van de vaststelling van het pachtrecht zowel de Belastingdienst als de rechter de voorkeur geven aan de normen voor de waarde in verpachte staat en het voornoemde rapport van de WUR.

Cultuurgronden die op termijn een bestemming krijgen voor woningbouw, industrieterrein, infrastructuur of die uit gebruik zijn gegeven voor de energietransitie vallen per definitie niet binnen het toepassingsgebied van de normwaarde. Deze gronden moeten worden gewaardeerd op de waarde in het economisch verkeer. Een dergelijke toekomstige bestemming verdisconteert zich in de waarde van de betreffende grond en moet als zodanig in de grondslag van box 3 worden meegenomen.

Berekening werkelijk rendement

Bij de herrekening van het werkelijk rendement onder de Herstelwet c.q. Overbruggingswet mag volgens de Belastingdienst⁶ worden aangesloten bij de waardering van de verpachte gronden maar of dat de verpachter verder helpt blijft in casu de vraag. Buiten het feit dat de waarderingsnormen zijn vastgesteld op basis van gewogen gemiddelden verspreid over 65 deelgebieden, gelden deze normen uitsluitend en alleen voor landbouw- c.q. cultuurgronden of, beter gezegd, voor gras- en akkerbouwland. Daarnaast kan er binnen een gebied nog eens een grote spreiding in de waarde ten opzichte van de normbedragen zitten die als grondslag dienen voor de berekening van het fictief rendement.

Bij de berekening van het rendement bij reguliere pacht of geliberaliseerde pacht van gronden in box 3 zijn er een aantal gegevens van belang. Allereerst gaat het uiteraard om de ontvangen pachtprijs. Hierop mogen volgens de Hoge Raad 6 juni 2024⁷ de kosten niet in mindering worden gebracht.

De Hoge Raad heeft voor de wijze van berekening van het rendement de volgende regels geformuleerd:

- Om het werkelijk rendement te kunnen bepalen moet naar het totale vermogen in box 3 worden gekeken. Dat betekent dat negatieve en positieve resultaten in het betreffende jaar worden verrekend;
- Er mag geen rekening worden gehouden met de inflatie. Uitgangspunt is de nominale waarde;
- Jaren met negatief resultaat mogen niet worden verrekend met jaren met een positief resultaat;
- Het werkelijk rendement heeft niet alleen betrekking op de werkelijk behaalde inkomsten, maar ook op de waardestijging van bijvoorbeeld onroerend goed;
- Behoudens de rentekosten mogen geen kosten in aftrek worden gebracht. Bij kosten moet bij pachtgronden met name worden gedacht aan waterschaps- of polderlasten.

De politiek wil aan voorgaande spelregels, met name het niet aftrekken van kosten, geen verandering brengen om de eenvoudige reden dat voor een dergelijke aanpassing geen financiële ruimte is. Wat vervolgens wel meetelt in de berekening van het werkelijk rendement is de waardevermeerdering of -vermindering van de gronden.

Als gevolg van de stijging van de gemiddelde grondprijs de afgelopen vijf jaar hebben grondeigenaren op papier een waardevermeerdering gerealiseerd. Dit is een wenkend perspectief als zij in de toekomst deze waardestijging ook kunnen verzilveren. De uitvoering van de Herstelwet en de Overbruggingswet leidt echter tot een directe heffing over deze (nog niet gerealiseerde) waardevermeerdering.

Voor de berekening van het werkelijk rendement op landbouwgronden die regulier worden verpacht heeft een belastingplichtige allereerst de ontvangen pacht-

prijs nodig. Vervolgens zal de waardeverandering moeten worden berekend. Bij de berekening mag er vanuit worden gegaan dat de pachtdruk bij reguliere pacht op 40% is vastgesteld. Vervolgens moet er rekening worden gehouden met de stijging of daling van de gemiddelde grondprijs.⁸

Stel: de vrije waarde van de regulier verpachte grond bedraagt op 1 januari 2023 € 87.500,-. De berekening ziet er dan als volgt uit:

Peildatum	Vrije waarde	Waarde verpacht	
31-12-2023	€ 91.700	€ 55.020	
1-1-2023	€ 87.500	€ 52.500	
Werkelijk rendement			
Waardevermeerdering		€ 2.520	
Pacht		€ 1.000	
Totaal rendement			€ 3.520
Fictief rendement			€ 3.239
Vershil			€ -281

Afgezet tegen het fictieve rendement van 2023 dat op 6,17% is vastgesteld, heeft het weinig nut om een formuleer in te dienen. Wordt de daadwerkelijk gemiddelde waardestijging gevolgd, dan zou er sprake zijn van een nog groter verschil tussen het werkelijke en het (lagere) fictieve rendement.

Bij de geliberaliseerde pacht valt de berekening nog onvoordeliger uit, omdat de pachtdruk per jaar met 2% afneemt. Dit leidt per definitie jaarlijks al tot een waardestijging van 2%.

Berekening werkelijk rendement geliberaliseerde pacht			
Peildatum	Vrije waarde	Waarde verpacht	
31-12-2023	€ 91.700	€ 82.530	
1-1-2023	€ 87.500	€ 77.000	
Werkelijk rendement			
Waardevermeerdering		€ 5.530	
Pacht		€ 1.000	
Totaal rendement			€ 6.530
Fictief rendement			€ 4.751
Vershil			€ 1.779

Een cruciale vraag blijft hierbij of bij een geliberaliseerde pacht van zes jaar of korter waarbij de pachtprijs niet door de grondkamer wordt getoetst een waardedruk moet worden toegepast of dat de waarde gelijk is aan de vrije waarde in het economisch verkeer. Op deze wijze zou de jaarlijkse stijging als gevolg van de afname van de waardedruk komen te vervallen. Keerzijde van de medaille is dat de hoge pachtprizen bij kortlopende pacht doorgaans samenvalt met een sterke waardestijging van

de grond op de grondmarkt. Dit zijn immers de cultuurgronden die op de grondmarkt het meest courant zijn. Uit de benadering van de Hoge Raad volgt dat de komende jaren voorafgaand aan de invoering van de Wet werkelijk rendement alle grondeigenaren, dus ook de grondeigenaren die hun gronden verpachten, jaarlijks al belasting zullen moeten betalen over de nog niet gerealiseerde vermogenswinst die slechts als een wenkend perspectief aanwezig is. Alleen in situaties waarin er sprake is van een zeer beperkte waardevermeerdering of een aantoonbare waardevermindering is verdere actie van belang.

Slotopmerking

Als een belastingplichtige zich niet kan verenigen met de berekening die de Belastingdienst voorstelt⁹ dan zal hij genoodzaakt zijn om de cultuurgronden afzonderlijk te laten taxeren om op deze wijze tot de juiste vaststelling van de waardeverandering te komen. Hierbij zal rekening moeten worden gehouden met de waarde van de verpachte cultuurgrond richting 2028. De waarde in het economisch verkeer op 1 januari 2028 zal het uitgangspunt vormen voor de startwaarde voor de vermogenswinstbelasting. De vraag blijft of op dat moment wordt aangesloten bij de normwaarden, al dan niet met een tegenbewijsregeling?

Noten

- 1 Rendement regulier verpachte landbouwgrond. Wageningen Economic Research Rapport 2022-079 | Projectcode 2282200707. Vóór 2020 pachtdruk 50%.
- 2 Waardering verpachte landbouwgronden. Wageningen Economic Research Nota 2018-042 | Projectcode 2282200325.
- 3 Waardering verpachte gronden in box 3. Website Belastingdienst waardering landbouwgrond
- 4 Pachtnormenbesluit, Staatscourant 2025, 20369 (wordt jaarlijks vastgesteld)
- 5 Rechtbank Zuid-West Brabant 9 mei 2025; ECLI:NL:RBZWB:2025:2912.
- 6 Forum FD 27 oktober 2025: Kan voor de waardering van verpachte gronden. (landbouwgronden/cultuurgronden) worden aangesloten bij de normbedragen die de Belastingdienst op zijn internetsite heeft gepubliceerd? Antwoord: Ja, in beginsel moeten deze gronden worden gewaardeerd op basis van de waarde in het economische verkeer. U kunt voor de waardering van de verpachte gronden aansluiten bij de normbedragen die de Belastingdienst op zijn internetsite heeft gepubliceerd.
- 7 Hoge Raad 6 juni 2024 (ECLI:NL: HR:2025:704).
- 8 De stijging van de gemiddelde grondprijs over het jaar 2023 bedraagt 7,4%. Uitgaande van de normbedragen is de waardeverandering € 91.700 minus € 87.500 is € 4.200 of te wel gemiddeld in het gebied 4,8%.
- 9 Zie voetnoot 4 Forum FD, 27 oktober 2025.

Verlag RB Fiscaal Congres

Inzoomen op de eigen woning

Tijdens het fiscaal congres van afgelopen 23 januari was de aandacht gericht op de eigen woning. Nadat het kader was geschetst, werden de deelnemers nadrukkelijk gevraagd zelf de vele regels toe te passen. En dat viel niet mee. Het is niet alleen complexe kost voor belastingadviseurs – ook hypotheekverstrekkers en de rechtelijke macht maken regelmatig fouten. De boodschap van de middag was duidelijk: het is hoog tijd voor een vereenvoudiging van de eigenwoningregeling.

Tekst Wilma Straathof | fotografie Raphaël Drent

De eigen woning is inmiddels de grootste vermogenspost van huishoudens: circa 57% van de bezittingen zit in stenen en de geschatte economische WOZ-waarde van de woningvoorraad ligt rond 2.800 miljard euro, tegenover 931 miljard aan woningschulden. Het gaat om behoorlijke bedragen, concludeerde de eerste spreker, consultant Jelle van den Berg, dan ook.

Deze vermogensconcentratie wordt sinds Rutte II expliciet als onderdeel van de oudedags- en zorgvoorziening gepositioneerd, naast sociale zekerheid, pensioen en vrij vermogen. Op basis daarvan concludeerde Van den Berg dat de eigen woning voor fiscalisten niet langer alleen een bron van renteaftrek of box-3-planning is, maar een structureel onderdeel van het financieel levensloopplan van de cliënt en daarmee een terugkerend thema in adviesgesprekken.

Complexe regeling, beperkte beheersbaarheid

In 2001 is de eigenwoningregeling juridisch verankerend in een beperkt aantal artikelen in de IB 2001, maar de feitelijke uitwerking is explosief gegroeid: 14 artikelen met 86 leden en 15 artikelen met 70 leden in de eigenwoninghoofdstukken en invoeringsbepalingen. Net als met veel andere belastingwetgeving is het in de loop der jaren uitgedijd.

Het Panteiarapport uit 2019, waar Van den Berg bij betrokken was, kwalificeert de regeling als dermate complex dat correcte toepassing in de praktijk wordt belemmerd, zeker waar meerdere 'life events' elkaar snel opvolgen. Deze conclusie wordt bevestigd door later onderzoek (SEO), dat aangeeft dat bij samenloop van gebeurtenissen – scheiding, verhuizing, pensionering, uitzending – de regeling voor belastingplichtigen en

adviseurs feitelijk ondoorzichtig wordt. Woningbezitters hebben daar last van, maar ook hypotheekadviseurs en belastingadviseurs, die voor de uitdaging staan een levensloopbestendig advies te leveren.

De uitvoerbaarheid is daarmee direct in het geding. Volgens Panteia is de regeling in de huidige vorm onvoldoende houdbaar, controleerbaar en handhaafbaar; de Belastingdienst kan de wet in veel gevallen simpelweg niet effectief controleren. Een voorbeeld hiervan is de maximale 30-jaarstermijn van renteaftrek, hierover later meer.

Jelle van den Berg

Levensloopbenadering: van aankoop tot nalatenschap

Van den Berg schetste als eerste spreker een algemeen kader en stond daarbij stil bij verschillende levensfasen. In de aankoopfase valt op dat vermogensvorming in hoge mate intergenerationeel wordt gestuurd: bijna 6 op de 10 huishoudens heeft een eigen woning en huiseigenaren hebben structureel meer vermogen dan huurders, grotendeels door waardestijging en verplichte aflossing. Ouders spelen daarbij een steeds grotere rol met schenkingen en leningen; onderzoek laat zien dat circa een derde van de starters financiële steun krijgt, waarbij een aanzienlijke minderheid bedragen van een ton of meer ontvangt.

Familiehypotheken en schenkingen zijn voor het verkrijgen van woningen door jongeren cruciaal. Van den Berg benadrukt meermalen het belang van het zake-lijk vastleggen van afspraken, een leningsovereenkomst, correcte renteaftrekken en het voorkomen van een situatie waarin terugschenken de renteaftrek ondergraaft, omdat geen sprake is van reële rentelast. Rechtspraak bevestigt dat een lening die feitelijk via schenkingen wordt gecompenseerd en zonder schenkingen niet te dragen is, het karakter van een eigenwoningschuld kan verliezen, met verlies van aftrek als gevolg.

Bij verhuizing schuurt het tussen wetstekst en praktijk. De driejaarstermijn voor de verhuisregeling wordt door de wetgever strikt geformuleerd, maar via hardheidsclausules en coulance is in individuele gevallen enige rek ontstaan. Toch blijft de bewijslast zwaar: de nieuwe woning moet binnen de termijn daadwerkelijk hoofdverblijf worden. Het ontbreken van een concreet voor-nemen kan ertoe leiden dat de woning niet als eigen woning kwalificeert.

De uitzendregeling illustreert de voortdurende verschuiving van beleidsbesluiten naar wetstekst. De definitie van 'derden' is na een besluit uit 2022 gecodificeerd in een nieuw zevende lid van artikel 3.111 Wet IB 2001, met expliciete uitbreiding naar stief- en (stief) achterkleinkinderen. De tijdelijke aard van de uitzending blijft daarbij een harde voorwaarde; jurisprudentie over een Amerikaan met een eigen woning in Nederland die naar Zweden vertrekt met daar een contract voor onbepaalde tijd, is een voorbeeld van dat een duurzaam verblijf in het buitenland de toepassing van de uitzendregeling blokkeert.

Bij stoppen met werken is voor veel mensen de vraag hoe ze geld halen uit stenen. Als voorbeeld noemde Van den Berg een casus van een client, een ondernemer met een klein pensioen, die zelf een huis heeft gebouwd dat inmiddels 3 miljoen waard is. Door de toegenomen waarde van deze woning heeft hij te maken met de zogenoemde villatax, die zwaar drukt op zijn bescheiden inkomen.

Veel ondernemers staan voor de uitdaging om hun huis te verzilveren. Daarbij zijn er verschillende mogelijkheden. Van den Berg noemde onder andere het levensloop-

bestendig maken van de woning, verkopen, verzilvering via Svn, een opeethypotheek via de familie of sale en lease back. Het zijn geen kant en klare oplossingen, maar mogelijkheden die uitzoekwerk vergen. Opletten, goed bespreken en goed vastleggen was zijn advies. Tot slot had Van den Berg ook voor de regering een advies: de eigen woning is een vierde pijler van het vermogen. Leg de WOZ-waarde van de eigen woning ook vast in mijn.pensioenoverzicht.nl.

Knibbel, knabbel, knuisje

De roep om afschaffing van de hypotheekrenteaftrek klinkt al jaren, maar een grote stelselwijziging lijkt voorlopig niet aan de orde. Toch rijst de vraag of de aftrek in de praktijk niet al grotendeels is uitgehold door opeenvolgende maatregelen sinds de jaren negentig, aldus de tweede spreker mr. dr. Gerard Staats (Tilburg University, BDO) in zijn lezing 'Knibbel knabbel knuisje, wie knabbelt aan mijn huisje?'

Gerard Staats

Staats constateert dat het momentum voor een fundamentele hervorming tijdens Rutte III, tijdens de toen lage rente, is gemist. De recente verkiezingen hebben laten zien dat het H-woord inmiddels geen electorale doodzonde meer is, maar toch maakt het VVD-standpunt een rigoureuze ingreep in de hypotheekrente de komende kabinetsperiode onwaarschijnlijk. Ondertussen is er langs de fiscale randen al flink aan de eigenwoningregeling geknaagd.

Consumptieve leningen

De eerste grote hap werd in 1997 genomen met de afschaffing van de aftrek van consumptieve leningen op basis van de overwaarde van de eigen woning. Wat ooit een breed inzetbare financierings- en aftrekfaciliteit was, werd daarmee strakker begrensd tot echte eigenwoningschulden.

In 2001 volgde een tweede structurele ingreep: de introductie van de maximale termijn van dertig jaar waarover rente nog in box 1 aftrekbaar is. Een goed uit te leggen maatregel – dertig jaar is een gebruikelijke looptijd – maar de uitvoering rammelt. Hypotheekverstrekkers en Belastingdienst hebben immers geen sluitend zicht op het individuele gebruik van de aftrek, omdat historische gegevens over eerdere leningen en oversluitingen niet systematisch zijn vastgelegd.

Voor ongeveer zes op de tien Nederlanders met een eigen woning kan dit in de komende jaren concreet worden als de eerste dertigjaarstermijn in 2031 afloopt. Staats wjst erop dat de handhaafbaarheid problematisch is en zelfs een pragmatische conclusie zou kunnen rechtvaardigen: laat de dertigjaarstermijn vervallen als deze niet controleerbaar blijkt. Een rapport hierover is in voorbereiding, vertelde hij.

Bijleenregeling

In 2004 kwam daar de bijleenregeling bij, waarmee de aftrekbaarheid van rente werd beperkt indien overwaarde niet werd herbelegd in de nieuwe eigen woning. Deze regeling maakt het onderscheid tussen doorstromers die regelmatig verhuizen en starters of blijvers nog complexer, met verschil in fiscale behandeling van vergelijkbare financieringsposities. Vervolgens is aan de positieve kant van de balans het eigenwoningforfait meermaals aangepast en verzwaard, mede vanuit de gedachte dat boven een woningwaarde van circa 1,35 miljoen euro het beleggingsaspect zwaarder weegt. De koppeling met box 3-tarieven en de inmiddels afgebouwde Wet Hillen hebben ertoe geleid dat veel belastingplichtigen vandaag de dag wél feitelijk eigenwoningforfait betalen.

Eigenwoningschuld

Een volgende afkalving was de verscherpte definitie van de eigenwoningschuld in 2013, met de verplichting tot (ten minste) annuïtaire aflossing in maximaal 360 maanden voor nieuwe leningen, plus de bijbehorende informatieverplichtingen. Bestaande KEW-, BEW- en SEW-rechten werden gerespecteerd, maar de systematiek werd aanzienlijk complexer. De hierop volgende tariefmaatregel vanaf 2014 – de geleidelijke afbouw van het maximale aftrektarief, met versnelling vanaf 2020 – heeft de aftrek feitelijk teruggebracht tot het basistarief in 2023, terwijl het eigenwoningforfait progressief bleef. Vanaf 2025 wordt afscheid genomen van de sociale vlaktaks, waardoor de samenloop tussen tarieven en forfait opnieuw verschuift.

Hapje-voor-hapje

Staats schetste in zijn lezing een regeling die in decennia is veranderd van een relatief eenvoudige en genereuze aftrekpost in een woud van uitzonderingen, overgangsregimes en detailcriteria. De fiscale behandeling van de eigen woning beslaat inmiddels uit honderden pagina's aan wetgeving en beleidsduiding, met een uitvoering die zelfs voor de Belastingdienst nauwelijks nog volledig controleerbaar is. Daarmee kwam hij tot de prikkelende

conclusie: er is al zoveel beknibbeld dat je je kunt afvragen of de hypotheekrenteaftrek niet in wezen al grotendeels is afgeschaft – alleen niet in één keer, maar hapje voor hapje.

Scheiding

Na deze twee inleidingen zoomde Mascha Hoogeveen, docent bij Tilburg University en inspecteur bij de Belastingdienst en als docent en redactielid van Het Register verbonden aan het RB, in op woningbezit en echtscheiding. Van de 'life-events' is dit het event met het grootste effect. Niet alleen emotioneel. Het kost kapitalen en zorgt dikwijls voor financiële en vaak ook fiscale complicaties. In de rechtspraak gaat dit ook niet altijd goed, vertelde ze onder verwijzing naar verschillende arresten. Hoogeveen behandelde drie veelvoorkomende situaties

Mascha Hoogeveen

en vroeg daarbij de zaal wie recht heeft op hypotheekrenteaftrek en waarom. In de zaal hoorde je de diverse fiscale breinen op volle toeren draaien. Was tot nu gezegd dat de wetgeving complex is – nu werd dit geïllustreerd. Of zoals de Engelsen zeggen 'the proof the pudding is in the eating'.

Hoogeveen legde vele aandachtspunten duidelijk en geduldig uit. Bij echtscheidingen is het bijvoorbeeld van belang je te realiseren dat met het verlaten van de woning het fiscaal partnerschap niet is geëindigd; dat is pas bij het indienen van het verzoek tot echtscheiding. De echtscheidingsregeling houdt in dat er 24 maanden de tijd is om zaken te regelen.

Scheiding, kennisgroepen en rechtsstatelijke frictie

In de echtscheidingssituatie komen de kwetsbaarheden van de eigenwoningregeling scherp naar voren. De standaardcasus – man en vrouw in koude uitsluiting, ieder voor 50% eigenaar, één partner verlaat de woning maar betaalt (alle) rente – dwingt tot beantwoording van drie kernvragen: wie heeft een eigen woning, wie heeft een eigenwoningschuld en wie heeft de rente daadwerkelijk betaald. De fiscale behandeling van de 'te veel' betaalde rente door de vertrekkende partner is daarbij cruciaal:

aftrek als eigenwoningrente, kwalificatie als periodieke verstrekking of (gedeeltelijke) schenking. De reikwijdte van de echtscheidingsregeling in artikel 3.III, vierde, achtste en negende lid, Wet IB 2001 heeft geleid tot uiteenlopende interpretaties in rechtspraak en beleid. Hof Arnhem-Leeuwarden en de rechtbank Zeeland-West-Brabant beperken de mogelijkheid voor duurzaam gescheiden levende echtgenoten om twee hoofdverblijven in aanmerking te nemen tot een periode van twee jaar, in lijn met de verhuisregeling. De Kennisgroep Onroerende Zaken van de Belastingdienst daarentegen neemt in interne standpunten een ruimer standpunt in, namelijk dat duurzaam gescheiden levende echtgenoten onbeperkt ieder een eigen woning in box 1 kunnen hebben, een uitleg die op gespannen voet staat met de rechterlijke lijn.

Birdnesting

Nog complexer wordt het als partners na hun scheiding besluiten tot zogenoemd ‘birdnesting’; de kinderen blijven in de woning wonen, waar de ouders om beurten de verzorging op zich nemen. In plaats van dat de kinderen heen en weer gaan, doen ouders dit dus. Dit roept allerlei vragen op: is deze woning dan voor de ouders het hoofdverblijf? Zijn ze hiermee fiscale partners? Hebben ze recht op de inkomensafhankelijke combinatiekorting? Hoogeveen, die specialist is op dit gebied, kwam er niet uit.

Bij birdnesting-situaties erkennen kennisgroepen voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting weliswaar twee afzonderlijke huishoudens, maar in de overdrachtsbelasting wordt consequent vastgehouden aan één hoofdverblijf, zodat het verlaagde tarief voor de tweede woning niet geldt. Zo ontstaat een lappendeken van deelregelingen waarin dezelfde feitelijke constellatie tot verschillende fiscale kwalificaties leidt, afhankelijk van de heffingssoort.

Schenk- en erfbelasting

Bij schenken en erven is de eigen woning vaak ook een onderwerp. In de schenk- en erfbelasting speelt de WOZ-waarde een centrale rol. Bij verkoop van een woning aan kinderen met aanzienlijke afwijkingen tussen WOZ, werkelijke waarde en doorverkoopprijs

rijzen vragen over belaste bevoordeling, toepassing van artikel 21, achtste lid, Successiewet bij verhuurde woningen en de vraag of een finaal verrekenbeding dat uitgaat van de WOZ-waarde tot een schenking leidt.

Net als Mascha Hoogeveen testte mr. dr. Nicole Gubbels, universitair docent Tilburg School of Economics and Management in haar bijdrage ‘Eigen woning en de schenk- en erfbelasting’ de kennis van de aanwezige belastingadviseurs. Wat zou het resultaat zijn geweest als dit een examen was in plaats van een lezing?

Wie de regels kent, staat voor de uitdaging ook de voortdurende wijzigingen zich eigen te maken. Ze noemde aan het eind van haar lezing een recente internetconsultatie voor de Fiscale Verzamelwet 2027 die een verschuiving naar waardering op werkelijke waarde in de schenkbelasting verkent, waardoor de samenhang tussen inkomsten-, schenk- en erfbelasting opnieuw zal veranderen.

Als afsluiting van de middag interviewde fiscaal directeur Sylvester Schenk Tweede Kamerlid Pieter Grinwis, woordvoerder financiën van de ChristenUnie. Grinwis won afgelopen jaar de Belastingbetalersbokaal van de Bond van Belastingbetalers in verband met zijn initiatieven zoals het invoeren van een jaarlijkse Vereenvoudigingsdag en zijn voorstel voor een fundamenteel nieuw belastingstelsel. Zijn kennis en kunde wordt door de bond onomstreden genoemd. ‘Een fiscale bolleboos van het Binnenhof’ en volop reden om hem uit te nodigen.

Box 3 en Wet Hillen

Allereerst werd stilgestaan bij zijn amendement box 3 en de afbouw van de Wet Hillen. Als aanleiding hiervoor noemde Grinwis de verhoging van het forfait met 1,78 procent van overige bezittingen in box 3 die hij niet kon rechtvaardigen. Dit deed hij onder verwijzing naar kerkvader Augustinus die stelde ‘zonder rechtvaardigheid is de staat niet meer dan een grote roversbende’. Vervolgens legde hij het politieke handwerk uit, namelijk dat elke aanpassing voorzien moet zijn van een dekkingsvoorstel en dat – omdat het hier om een tijdelijke regeling gaat – dit goed uit een incidentele dekking kon worden gehaald bij een verwant thema (dus een thema in de buurt van vermogen). Zo kwam de versnelde afbouw van de Wet Hillen, met zeven jaar (van 2048 naar 2041) in beeld. Hier bleek een Kamermeerderheid voor, ‘want links was gecharmeerd door de dekking en rechts door het doel’. Door Grinwis fraai getypeerd als ‘meewerken met de genade’. Schenk bracht hierbij te berde dat juist de afbouw van Hillen door een eerdere spreker was getypeerd als een toonbeeld van een onbetrouwbare overheid. Daar blikte of bloosde Grinwis niet van. Hij stelde dat hier verschillende visies op zijn. ‘Is het een anomalie of rechtvaardige regeling?’ En vervolgens relativeerde hij de afbouw, want hij wist dat in 2017 was besloten om de regeling in 20 jaar af te bouwen en dat hier na een fractievergadering van de VVD 30 jaar van was gemaakt. ‘Daar is nu zeven jaar van afgeknabbeld.’

Nicole Gubbels

Interview met Pieter Grinwis,
Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie

Door Sylvester Schenk,
Fiscaal directeur RB

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

Pieter Grinwis en Sylvester Schenk

Tweede Kamerlid Pieter Grinwis over de hypotheekrenteaftrek: 'Bij fiscaliteit is de weg belangrijker dan de bestemming.'

Wet Werkelijk Rendement

Daarop kwam de actualiteit aan de orde. De wet Werkelijk Rendement waar de Tweede Kamer op de maandag voor het congres over had gesproken. Door Grinwis kortweg omschreven als een 'complex en waar dilemma, met veel complexiteit en ficties. Bij tegenstemmen duurt de huidige regeling langer – met alle nadelen. Voorstemmen betekent heel veel werk voor ambtenaren, gevolgen voor de aanwasbelasting en fictie vastgoed.'

Eigen woning

Voor de eigen woning is defiscalisering van de eigen woning de partijinzet van de CU. 'Hypotheekrenteaftrek is geen rechtvaardige regeling; daar zitten we al te lang mee in ons maag.' Hun voorstel is om de hypotheekrenteaftrek in 15 (of meer als nodig) af te bouwen en daarmee het eigenwoningforfait tot een waarde van 1 miljoen af te schaffen. In zijn toelichting hierop stelde hij dat bij fiscaliteit de weg belangrijker is dan de bestemming. 'Het gaat om een helder communiceerbaar voorstel.' Deze afbouw moet onderdeel zijn van een stelselvernieuwing, die meer eenvoud brengt, waardoor inkomensafhankelijkheden van regelingen en langer doorwerken voor mensen te begrijpen en door-overzien is. En er een gelijke behandeling ontstaat van mensen met een huur- en koopwoning. Ook voor de werking van de woningmarkt vindt hij dit van belang; het huidige verschil bevordert ongewenste effecten, zoals gettovorming. 'Samenleven betekent dat je de lusten en de lasten deelt en huurwoningen niet stiefmoederlijk behandelt',

aldus Grinwis. Hij ziet met lede ogen dat door de huidige wetgeving maakt dat pandbezitters een dief van hun portemonnee worden. De verhuurdersheffing van corporaties omschreef hij kortweg als een fout. En vertelde zeer gemotiveerd te zijn om hier verandering in te brengen.

Naast 'bouwen, bouwen, bouwen' onder verwijzing naar 'Hugo' pleitte hij tot slot ook voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Als de woningbezetting, die nu 2,01 personen per woning is, gelijk zou zijn aan 1995, toen deze nog 2,35 was, dan zou er in Nederland zo'n 800.000 woningen over zijn. Om de woningbezetting te stimuleren pleit Grinwis daarom ook voor optoppen, verbouwen, hospitaverhuur en het verhogen van de kamerverhuurvrijstelling. Daarmee kwam er een einde aan de middag over een onderwerp waar we nog lang niet over uitgepraat zijn.

Samenvatting

De eigen woning is voor fiscalisten niet langer een statische parameter in de aangifte, maar een dynamische variabele in de levensloopplanning. Drie opdrachten springen eruit.

Ten eerste: maak cliënten expliciet bewust van de eigen woning als toekomstvoorziening en neem WOZ-waarden en eigenwoningsschulden expliciet op in pensioen- en vermogensoverzichten. Voor zzp'ers en directeur-grotaandeelhouders, bij wie pensioenopbouw vaak fragmentarisch is, is die bewustwording extra urgent.

Ten tweede: werk met scenario's. Denk daarbij aan uitgewerkte scenario's waarin de woning in 20, 25 of 30 jaar 'wordt opgegeten', inclusief de fiscale spelregels rond renteaftrek, eigenwoningforfait, box-3-heffing en successierechtelijke gevolgen. Zulke scenario's maken zichtbaar hoe sterk intergenerationele vermogensoverdracht, productkeuze (bank of familie), en timing van life events doorwerken in de netto-uitkomst. Een gedegen vastlegging van het adviesgesprek in het dossier is daarbij essentieel om achteraf de gemaakte keuzes en afwegingen te kunnen verantwoorden.

Ten derde: positioneer de vaktechnische herziening binnen een bredere stelselvisie. De opeenstapeling van detailmaatregelen – 30-jaarstermijn, bijeenregeling, tariefmaatregel, Hillen-afbouw, kennisgroepstandpunten – heeft een regeling opgeleverd die volgens de eigen onderzoeksbasis van het ministerie van Financiën niet langer goed uitvoerbaar is. Ofwel een oproep tot heroverweging van de fiscale behandeling van de eigen woning: zolang de wetgever geen integrale keuze maakt, blijft het aan de praktijk om met noodverbanden, interne beleidsstandpunten en creatieve adviezen de schade te beperken. In dat spanningsveld zal de fiscalist de rol van kritische gesprekspartner van zowel cliënt als wetgever moeten blijven vervullen.

Doorwerken na de AOW-leeftijd

Als u boven de vijftig bent hebt u vast vrienden, familieleden of oud-collega's die rond hun zestigste verjaardag konden stoppen met werken. Nog niet zo lang geleden was in Nederland, maar ook in de ons omringende landen, vervroegd uitreden de norm. Gemiddeld gingen werknemers zo'n vier jaar voor de AOW-leeftijd, die toen nog 65 was, met pensioen. Aan deze 'cultuur van vervroegd uitreden' kwam in 2006 een einde, middels de wet VPL. Hierdoor was het voor mensen geboren in of ná 1950 niet meer mogelijk om gebruik te maken van fiscaal aantrekkelijke vormen van vervroegd pensioen. Eerder stoppen kon nog wel, maar met een heel ander prijskaartje. Deze beleidswijziging was een eerste stap naar een nieuwe pensioenrealiteit waarbij ook de AOW-leeftijd, die sinds de invoering in 1957 op 65 lag, ter discussie kwam. Tegen de achtergrond van de doordenderende vergrijzing was dit een noodzakelijke stap, die destijds bij werknemers die jarenlang hadden geanticipeerd op stoppen met 65 jaar (of eerder) tot hoogoplopende emoties leidde.

In 2012 werd besloten de AOW-leeftijd aan te passen. Ruim 10 jaar later, is de AOW-leeftijd 67 jaar. Deze zal worden aangepast aan ontwikkelingen in de levensverwachting. Nederland heeft zich al dan niet morrend aangepast aan de nieuwe realiteit van langer doorwerken. De gemiddelde pensioenleeftijd is sinds 2003 gestegen van 61 naar 66 jaar. Niet alleen werkt men langer door tot aan de pensioenleeftijd, ook daarna is sprake van een toename in arbeidsdeelname. Een steeds groter deel van de AOW-gerechtigden verricht ten minste één uur per week betaald werk. Hoewel de arbeidsdeelname in 2024 het hoogst was onder 68- en 69-jarigen, die toen pas recent de AOW-leeftijd hadden bereikt, was de relatieve stijging groter onder 70- tot 75-jarigen en 75-plussers. In 2024 werkte dan bijna 15 procent van de 70- tot 75-jarige mannen nog, tegenover nog geen 6 procent in 2004.

Doorwerken gebeurt in alle lagen van de bevolking. Wel is het zo dat het voor professionals, waaronder uw beroepsgroep, veel gebruikelijker is om na de AOW-leeftijd actief te blijven. Ruim de helft van de doorwerkende AOW'ers is zelfstandige, al dan niet met personeel. Onder pre-AOW'ers (55-67 jaar) is dat een op de vijf. Het hoge aandeel zelfstandigen onder de doorwerkenden komt enerzijds doordat zelfstandigen niet onder een cao vallen en geen verplichte pensionering kennen bij het bereiken van de AOW-leeftijd. Anderzijds gaan AOW-gerechtigden die altijd in loondienst hebben gewerkt na de AOW-leeftijd relatief vaak werken als zelfstandige. Deels uit vrije keuze, maar vaak ook omdat werkgevers veelal een zzp-constructie verlangen bij doorwerken na de AOW.

Uit een groot langlopend Pensioenonderzoek van het NIDI blijkt dat mensen die doorwerken vooral gedreven worden door intrinsieke motieven, zoals plezier in het werk, het gevoel echt nuttig en van betekenis te zijn voor anderen. Ook komt doorwerken tegemoet aan de behoefte aan sociale contacten en structuur. Zaken die na de pensionering soms onder druk staan. Bij de deelnemers aan het onderzoek – allen voorheen werkend in loondienst – lijkt geld een bijzaak. Dat is opvallend, gezien de jaren durende onrust inzake ontbrekende indexatie van pensioenen en pessimisme over hoe de komende pensioenhervorming zal uitwerken voor de koopkracht. Hoewel financiële motieven geen hoofdrol lijken te spelen en doorwerken goed kan zijn voor het sociale en mentale welzijn, is het belangrijk om de belasting- en toeslaggevolgen goed te begrijpen wanneer een keuze wordt gemaakt. Uw beroepsgroep kan daarbij een cruciale rol spelen. Een goed adviesgesprek voorkomt mogelijke teleurstellingen achteraf.

Dr. ir. Hanna van Solinge

Hanna van Solinge is senior onderzoeker bij het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) in Den Haag. Zij is mede-organisator van het NIDI Pensioen Panel. Een groot onderzoek onder meer dan 6.000 oudere werknemers én hun partners. De deelnemers worden gevolgd tijdens de transitie van werk naar pensioen (en eventueel weer werk).

Een boek over accijnszegels voor tabaksproducten

Jongstleden 12 februari was er een boekpresentatie in het Belasting & Douane Museum te Rotterdam van een nieuw verschenen boek van Fons Overwater met als titel 'Accijnszegels voor tabaksproducten 1922 - heden'. Oud-voorzitter en bekend verzamelaar van belastingzegels over zijn nieuwste boek.

Tekst Fons Overwater

Accijns is een niche-specialisme waar hooguit een handvol belastingsspecialisten mee bezig is (als belastingadviseur, beleidsmaker of influencer). Toch verdient het onderwerp wel enige aandacht in een vakblad voor belastingrecht. Immers, accijns en omzetbelasting op tabaksproducten

is al goed voor zo'n 3 miljard euro aan opbrengsten voor de staat. Ook dat gegeven is interessant genoeg voor een boek. Want begon tabaksaccijns in 1922 louter en alleen om de schatkist te spekken, al een jaar of 25 is het toch vooral een instrument om de volksgezondheid te bevorderen.

Caroline van der Plas
@lientje1967

Er dreigt tegenvaller van honderden miljoenen euro's voor schatkist. Verkoop tabak loopt laatste maanden fors terug, sinds paar maanden geleden accijns flink omhoog is gegaan. BBB wil zsm opheldering van kabinet. Wij hebben hier steeds voor gewaarschuwd nl.

Forse tegenvaller schatkist dreigt door tegenvallende accijnsinkomsten tabak

Van rtl.nl

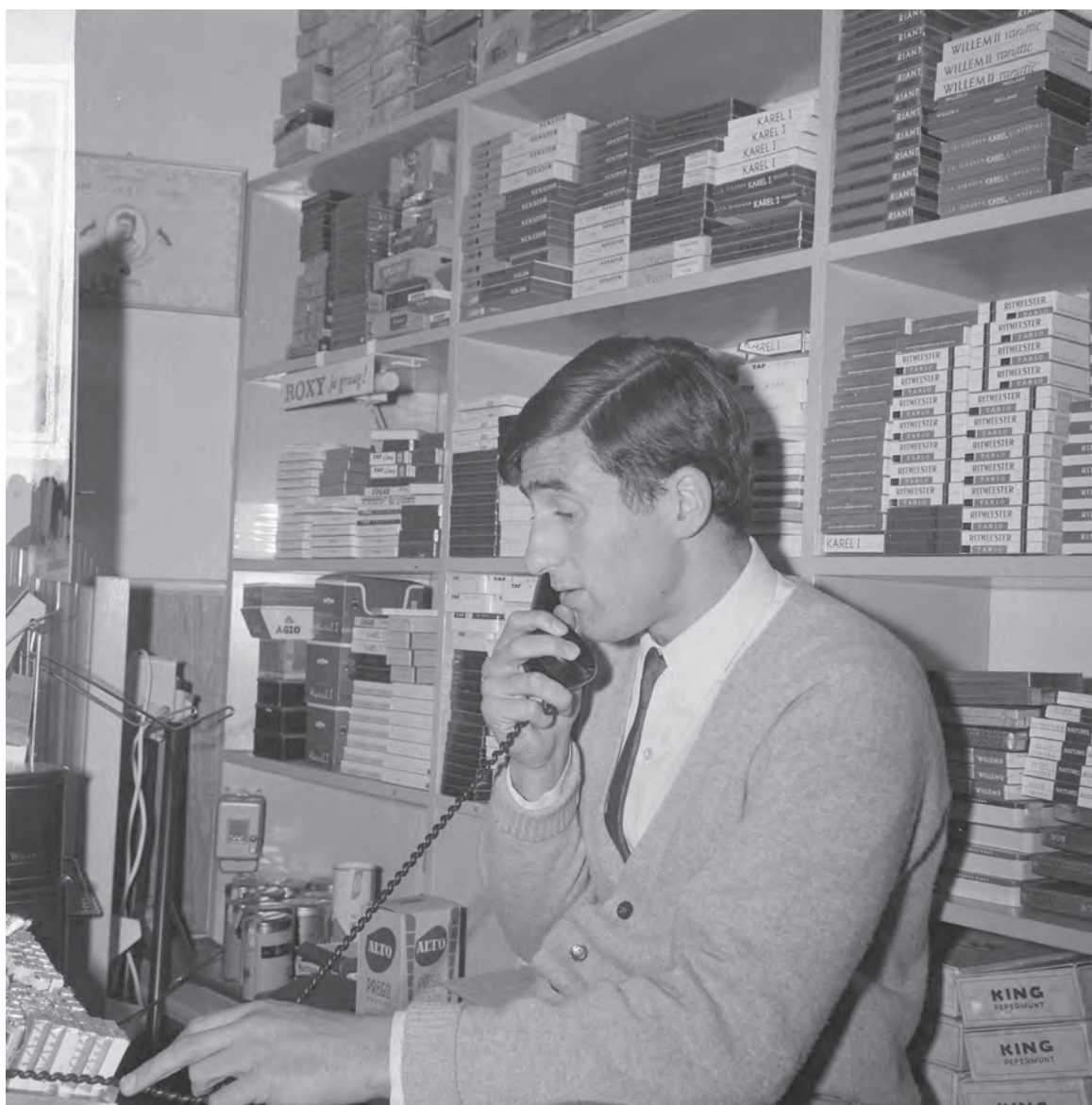

Per 1 april 2024 werd de tabaksaccijns fors verhoogd om de volgens het preventieakkoord meer mensen met roken te laten stoppen. Een pakje werd 2 euro duurder en werd toen ongeveer 11 euro. Er werd verwacht dat deze maatregel meer voor de schatkist zou opleveren, maar het tegendeel bleek het geval. De schatkist loopt honderden miljoenen mis, niet omdat veel mensen gingen stoppen, maar vooral ook omdat mensen tabak over de grens gingen kopen.

Caroline van der Plas Twitert op 9 september 2024: 'Wij hebben hier steeds voor gewaarschuwd', en wilden de accijnsverhoging teruggedraaien. Maar omdat 10% van de rokers als gevolg van de maatregel was gestopt, schoot de accijnsverhoging haar doel niet voorbij: toch weer een grote stap verder naar een rookvrije generatie.

Begin van de 20e eeuw verschenen er gezondheidswaarschuwingen op accijnszegels

Sjaak Swart, bijnaam Mister Ajax had van 1958 tot 1973 een sigarenwinkel aan de Pontanusstraat 54 in Amsterdam. Deze winkel combineerde hij met zijn legendarische voetbalcarrière waar je vroeger niet veel mee verdiende en dus je inkomsten met andere bronnen moest aanvullen.

Tabaksaccijns als lifestylebelasting

Dat was in de politiek nog niet bij iedereen goed doorgedrongen, gelet op tumult dat BBB veroorzaakte (zie kader vorige pagina). Het tumult laat zien dat het inzetten van belastingen als instrument om maatschappelijke doeleinden te bereiken, in dit geval gezondheid, nog steeds wennen is en door sommigen als betuttelend wordt ervaren. En omdat het de privésfeer betreft wordt wel gesproken over een 'lifestylebelasting'. Terzijde: er zijn natuurlijk veel meer lifestylebelastingen, zoals accijns op alcohol, maar ook het verlaagde OB-tarief op kranten en boeken valt er onder.

Lifestylebelasting

Het boek stipt uiteraard zoals hierboven beschreven tabaksaccijns als lifestylebelasting aan. Maar het bevat ook algemene achtergrondinformatie over accijnzen en

tabak, informatie over de invoering van het accijnszegel in 1922, over de ontwerpers van de accijnszegels. Het geeft een chronologisch overzicht van alle reguliere en bijzondere accijnszegels met afbeeldingen in kleur op ware grootte, en dat alles met 443 afbeeldingen op 104 pagina's.

Tabaksaccijns in oorlogstijd

Onder de bijzondere accijnszegels die in het boek worden beschreven bevinden zich onder meer zegels met 200% opcenten die de Duitse bezettingsautoriteiten invoerden teneinde meer belastingopbrengsten te genereren. Dat leverde in theorie wel meer op maar in de praktijk niet omdat er door de oorlog vrijwel geen tabak te koop was. Maar voor de eigen soldaten werden tabaksfabrikanten verplicht om accijnsvrije tabaksproducten te maken.

Tabaksaccijns voor Nederlandse soldaten

Bedenk daarbij dat toen in 1944 het zuiden van Nederland werd bevrijd, het hoge accijnstarief met 200 procent opcenten van de Duitse bezettingsautoriteiten tot ver in 1945 van kracht bleef. Het duurde tot 1949 voordat, stapsgewijs, het accijnstarief van vóór de oorlog weer terug was.

Tabaksaccijns voor Nederlandse soldaten

Ook voor Nederlandse soldaten waren er accijnsvrije tabaksproducten, die deels ook gratis werden verstrekt voor oefeningen tijdens de koude oorlog. Die waren onder meer herkenbaar aan de letters K.L. van Koninklijke Landmacht op de accijnszegels.

Harmonisatie van tabaksaccijns in de Benelux

Van 1949 tot en met 2020 was niet alleen de accijns binnen de Benelux geharmoniseerd, maar hadden de drie landen ook eenzelfde model accijnszegel.

Het zegel hierboven met de afkorting van de Koninklijke Landmacht er op (K.L.) is daar een voorbeeld van. De meest linkse leeuw is van België, de middelste met kroon, zwaard en pijlenbundel van Nederland en de rechtse met alleen een kroon van Luxemburg. Maar als je goed kijkt zie je bij de Nederlandse leeuw ook een minuscuul 'zigtbaar geslacht', wat de andere twee leeuwen niet hebben. Dat is nog een erfenis

van koning Willem I die dat in 1815 op zijn uitdrukkelijk verzoek heeft laten toevoegen door de Hoge Raad van Adel aan de Nederlandse leeuw.

Kampioen accijnszegels

Een ander accijnszegel van de Benelux is het zogenoemde sluitzegel.

Dit ontwerp van Piet Wetselaar is geldig geweest tussen 1958 en 2020. Het is de onbetwiste kampioen accijnszegels van alle soorten tabaksproducten. Geen enkele zegel is zo vaak geproduceerd.

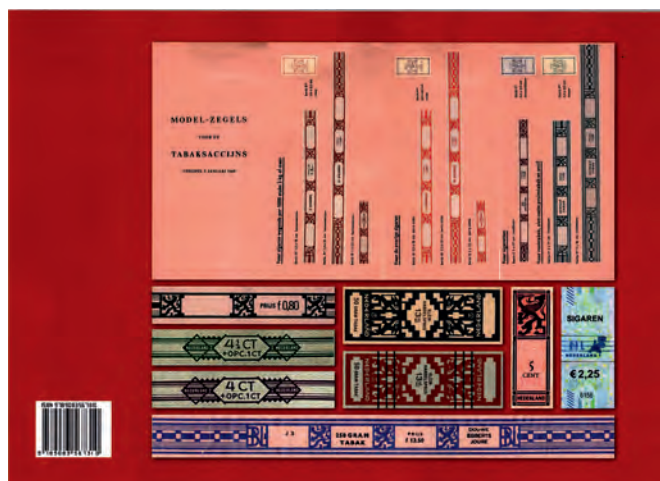

Een conservatieve schatting levert de volgende productie op: 62 jaar lang maal ongeveer 100 pakjes per jaar per persoon maal gemiddeld 4 miljoen gebruikers = 24.800.000.000* stuks (bijna 25 miljard, 3 stuks per aardbewoner)

*exclusief de Belgische en Luxemburgse varianten

Conclusie

Het boek voorziet in een leemte en ontsluit op een leuke en interessante manier een fiscale materie waar de gemiddelde fiscale expert doorgaans geen of weinig aandacht aan besteedt.

Nieuw besluit geruisloze inbreng art. 3.65 IB

De geruisloze inbreng in de bv is een belangrijk instrument in de gereedschapskoffer van de belastingadviseur. Het oude besluit¹ stamt uit 2010 en kon wel een update gebruiken. Afgelopen najaar is het besluit geruisloze inbreng vernieuwd.²

M. Paping,
MSc RB

Martijn Paping is aankomend fiscaal directeur van het RB en lid van de redactieraad van Het Register.

In het nieuwe besluit zijn de voorwaarden bijgewerkt op onder andere de volgende punten:

- Verduidelijking wanneer een verhuurde onderneming geruisloos ingebracht kan worden.
- Meer mogelijkheden voor inbreng in een bestaande holding.
- Goedkeuring voor letteraandelen.
- Ruimere afrondingscreditering en creditering ZVW-premie.
- Diverse overige aanpassingen.

Een volledige uiteenzetting zou hier te ver voeren. In plaats daarvan zijn hieronder de belangrijkste punten kort uiteengezet, met een toelichting voor de fiscale praktijk.

Verhuurde onderneming

Bij een verhuurde onderneming of winstrecht zal er over het algemeen niet geruisloos kunnen worden ingebracht. Dat is volgens de staatssecretaris slechts anders

als er sprake is van medegerechtigheid tot de onderneming en dit een rechtstreekse voortzetting betreft van het ondernemerschap. Een ondernemer die de onderneming gaat verhuren kan deze dus vervolgens geruisloos inbrengen in een bv. Zijn medegerechtigheid is namelijk een rechtstreekse voortzetting van zijn eerdere ondernemerschap. Een koper van een verhuurde onderneming kan deze niet geruisloos inbrengen in een bv aangezien er van een rechtstreekse voortzetting geen sprake is. Een geruisloze inbreng van een niet-verhuurde onderneming gevolgd door verhuur door de bv is niet goedgekeurd.³ Inbreng van een verhuurde onderneming moet dus altijd vooraf kritisch geanalyseerd worden.

Inbreng in bestaande holding

Het was al mogelijk om in een bestaande bv in te brengen. Hierbij was echter een vereiste dat de activiteiten van de bv in lijn lagen met de activiteiten van de onderneming. Bij inbreng in een holding, diende er doorin-

breng in een dochter-bv met activiteiten in dezelfde lijn plaats te vinden. Nieuwe activiteiten konden hierdoor niet in een al bestaande holding ingebracht worden. Het besluit is hier aanzienlijk verruimd. Nu mogen de activiteiten ook in een nieuw op te richten dochtermaatschappij of een bestaande dochter zonder activiteiten worden ingebracht via art. 14 of 15 VPB 1969. Ook mag een dooroverdracht naar een dochter plaatsvinden door middel van een splitsing via art. 14a VPB 1969. Door deze nieuwe mogelijkheden zal er vaker gebruik gemaakt kunnen worden van een al bestaande bv.

Letteraandelen

Bij de inbreng van een onderneming gedreven in de vorm van een personenvennootschap zoals een vof of maatschap is vaak een lastig element dat de kapitaaldelen niet gelijk zijn aan de winstaandelen van de onderneming. De winstverdeling tussen ondernemers A en B is bijvoorbeeld 50:50, terwijl de kapitalen € 5.000 respectievelijk € 100.000 bedragen. Uiteraard willen de ondernemers hun eigen holding. Nu is expliciet goedgekeurd dat er voor de doorinbreng van de werkmaatschappij letteraandelen worden uitgegeven. Hierdoor kunnen ze beide vijftig procent van de aandelen krijgen met aparte agioreserves. Beide ondernemers krijgen bijvoorbeeld 1 aandeel, zodat de winstgerechtigheid 50:50 blijft. Maar B krijgt een ruimere agioreserve ter compensatie van zijn hogere kapitaaldeel in de onderneming.

Creditering

Er was bij de uitgifte van aandelen al een creditering van belastingschulden en een afrondingscreditering toegestaan. De creditering van belastingschulden betreft de IB/PVV op het overgangstijdstip om liquiditeitsproblemen rond de betaling van de IB-aanslag te voorkomen. Niet was goedgekeurd dat de inkomensafhankelijke ZVW-bijdrage werd gecrediteerd. Dat is gewijzigd.

Nu mogen zowel de IB/PVV-schuld, als de openstaande ZVW-bijdrage op het overgangstijdstip worden gecrediteerd. De afrondingscreditering bedroeg ten hoogste vijf procent van hetgeen op de aandelen is gestort, maar niet meer dan € 25.000. De vijf procent afrondingscreditering is nog steeds van toepassing, maar het absolute maximum is verhoogd van € 25.000 naar € 30.000.

Diverse aanpassingen

Daarnaast zijn er nog enkele aanpassingen die van belang zijn. Zo is er een goedkeuring voor toepassing van de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk in de voorperiode op voorwaarde dat de belastingplichtige een S&O-verklaring heeft.

Ook wordt verduidelijkt wanneer er sprake zou zijn van een incidenteel fiscaal voordeel als in de beoogde periode met terugwerkende kracht een incidentele bate is gerealiseerd van € 100.000 of meer, waarbij aan de juistheid van dat standpunt kan worden getwijfeld.⁴

Conclusies

Het nieuwe besluit geruisloze omzetting geeft ruimere mogelijkheden om een IB-onderneming om te zetten naar een bv. Vooral deze ruimere mogelijkheden van het gebruik van een bestaande bv en de expliciete goedkeuring van letteraandelen zijn een wenselijke aanvulling voor de fiscale praktijk.

Noten

- 1 Besluit Geruisloze inbreng, 30 juni 2010, Nr. DGB 2010/3599M, Staatscourant 2010, 10512
- 2 Besluit Geruisloze inbreng, 24 oktober 2025, nr. 2025-21695, Staatscourant 2025, 37092
- 3 Voor een kritische noot hierop verwijs ik naar V-N 2025/51.4
- 4 Het gegeven voorbeeld is in strijd met HR 22 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1257, BNB 2015/144

Jurisprudentie en wetgeving

INKOMSTENBELASTING

- 2026-001 Koopoptie op 20% van vordering verhinderde aanmerkelijk belang 29
- 2026-002 Verrekening Amerikaanse belasting bij APV-toerekening toegewezen 29
- 2026-003 Dividenduitkering na aandelenfusie geen aanmerkelijk belang-inkomen 30

ERF- EN SCHENKBELASTING

- 2026-004 Uitbreiding deelnemingen binnen jaar voor overlijden verhinderde BOR 30
- 2026-005 Verjaringstermijn schenkbelasting vangt aan bij eerste overlijden schenker of begunstigde 31
- 2026-006 Geen leegwaardratio: erflater verhuurde zijn aandeel in woning niet zelf 31

OVERDRACHTSBELASTING

- 2026-007 Geschonken aandelen door optel-uitleg belast met overdrachtsbelasting 31
- 2026-008 Bij tweede koop van btw-kavel wel overdrachtsbelasting: geen cumulatie [WBR] 32

FORMEEL

- 2026-009 Art. 67e-vergrijpboete bij navordering mogelijk zonder correcte uitnodiging tot aangifte 32
- 2026-010 Ex-echtgenote kon op eigen naam hoger beroep instellen tegen aanslag van ex-partner 32
- 2026-011 Invullen e-mailadres op verplicht veld geen toestemming voor elektronische verzending 33
- 2026-012 Mogen vertrouwen op adviseur vereist tijdig verstrekken gegevens 33

INKOMSTENBELASTING

2026-001 Koopoptie op 20% van vordering verhinderde aanmerkelijk belang

Een man hield één certificaat van een aandeel in een investeringsfonds, goed voor een belang van 1,54%. Daarnaast verstreekte hij met zes anderen een winstdelende lening van in totaal € 550.000 aan het fonds voor de verwerving van 38,89% van de preferente aandelen in een technologiebedrijf. De man droeg € 150.000 bij, ofwel 27,27% van het leningbedrag. De lening kende een winstafhankelijke rentevergoeding die gekoppeld was aan de opbrengsten van de aandelen. Bij de leningsovereenkomst van 12 oktober 2011 verleende de man aan de fondsbeheerder een koopoptie op 20% van zijn vordering. De uitoefenprijs bedroeg € 110.000, naar rato verdeeld over de individuele leningen. Dit betekende dat de fondsbeheerder bij uitoefening recht kreeg op 20% van de aan de man toekomende opbrengsten. In 2014 verkocht het fonds de helft van de met de lening aangekochte aandelen en oefende de fondsbeheerder de optie uit. In 2018 verkocht het fonds de overige aandelen. De man realiseerde een opbrengst van € 907.565, waarop 15% dividendbelasting werd ingehouden. De inspecteur stelde dat de man via zijn vordering direct aandeelhouder was voor 5,30% van de preferente aandelen, zodat sprake was van een aanmerkelijk belang. Hij belastte de opbrengst als voordeel uit aanmerkelijk belang. Rechtbank Den Haag besliste dat het verlenen van de optie het economische belang niet aantastte en dat de man tot de uitoefening het volledige economische belang had bij alle daaraan toerekenbare aandelen. De verkoopopbrengst was volgens de rechtbank terecht aangemerkt als inkomen uit aanmerkelijk belang. De man ging in hoger beroep.

Hof Den Haag verwees naar een arrest van de Hoge Raad van 29 mei 2020 (ECLI:NL:HR:2020:972) waaruit volgde dat als direct

aandeelhouder werd aangemerkt degene die het volledige economische belang hield bij de aandelen in een vennootschap. Bij de beoordeling van het economische belang dat voor de man voortvloeide uit de meerpartijenovereenkomst, moest het gehele samenstel van rechten en verplichtingen in ogenschouw worden genomen, inclusief de aan de fondsbeheerder verleende optie. Omdat de uitoefenprijs van de optie gelijk was aan een evenredig deel van de aankoopprijs van de aandelen, had het economische resultaat dat 20% van het belang bij de positieve waardeontwikkeling van de aandelen nooit bij de man berust. In zoverre kon niet worden beslist dat op grond van de overeenkomst het volledige economische belang bij de aandelen aan de man toekwam. Het hof was het ook met de man eens dat het directe belang dat voor hem uit de leningsovereenkomst voortvloeide, niet mocht worden opgeteld bij het indirecte belang via het certificaat in het fonds. Het hof wees daarvoor op de wetsgeschiedenis waaruit volgde dat indirect gehouden aandelen slechts meetelden voor het 5%-criterium indien de belastingplichtige een aanmerkelijk belang had in de tussenhengende vennootschap. Omdat het certificaat op zichzelf geen aanmerkelijk belang vormde en de vordering ook geen deelname in het geplaatste kapitaal van het fonds vertegenwoordigde, was optelling niet aan de orde. Het hof verklaarde het hoger beroep gegrond.

■ Hof Den Haag 5 augustus 2025, nr. 24/921, ECLI:NL:GHDHA:2025:2027

2026-002 Verrekening Amerikaanse belasting bij APV-toerekening toegewezen

Een vrouw was gerechtigd tot het vermogen van een Amerikaanse trust, die in de VS als niet fiscaal-transparant werd aangemerkt en aldaar in de heffing werd betrokken, en die in Nederland als afgezonderd particulier vermogen (APV) kwalificeerde. In 2017 was de trust in de VS in totaal \$ 120.293 aan belasting verschuldigd. De inspecteur rekende het trustvermogen van € 3.475.166 toe aan de vrouw en belastte dit in box 3. Zij startte een onderlinge

overlegprocedure tussen Nederland en de VS, maar de bevoegde autoriteiten bereikten geen overeenstemming. Vervolgens ging de vrouw in beroep bij rechtbank Noord-Holland.

De rechtbank besliste dat het belastingverdrag tussen Nederland en de VS wel de fiscaal transparante behandeling van een entiteit regelde, maar niet effectief beschermde tegen de economisch dubbele heffing die ontstond door de toerekening van het afgezonderde vermogen. Uit de wetsgeschiedenis bij de wijziging van de toerekeningsstop en de invoering van artikel 25b van het Besluit voorkoming dubbele Belasting (BvdB) bleek dat de wetgever beoogde juist in een dergelijke situatie voorkoming te verlenen voor economisch dubbele heffing. De rechtbank besliste dat de wetgever met artikel 25b van het BvdB een regeling ter voorkoming van economisch dubbele belasting had getroffen waarin niet werd voorzien door artikel 24 lid 4 van het belastingverdrag. Dit betekende dat artikel 1 lid 2 van het BvdB, dat bepaalde dat het besluit slechts toepassing vond voor zover niet op andere wijze in het voorkomen van dubbele belasting was voorzien, niet aan toepassing van artikel 25b in de weg stond. De rechtbank verklaarde het beroep gegrond, verminderde de aanslag tot € 17.041 en stelde een voortwentelingsbeschikking vast voor het in 2017 niet verrekende bedrag van € 24.936.

■ *Rechtbank Noord-Holland 27 juni 2025, nr. 21/5013, ECLI:NL:RBNHO:2025:10749*

2026-003 Dividenduitkering na aandelenfusie geen aanmerkelijk belang-inkomen

Een dochter verkreeg bij het overlijden van haar vader in januari 2018 krachtens legaat een aandelenbelang van 25% in een bv. In de aanslag inkomstenbelasting 2018 van haar vader was over het beleggingsvermogen van de bv afgerekend, omdat de doorschuiffaciliteit bij overlijden hierop niet van toepassing was. In 2019 voerden de dochter en de overige erfgenamen (de echtgenote en twee andere kinderen van de erflater: samen de legatarissen) een herstructurering door. Zij brachten eerst hun aandelen in de bv in een nieuw opgerichte vennootschap in (aandelenfusie) en splitsten deze vennootschap vervolgens in vier persoonlijke houdstervennootschappen. Beide transacties vonden fiscaal gefacilieerd plaats, waarbij de verkrijgingsprijs telkens werd doorgeschoven. Eind 2019 keerde de persoonlijke houdstervennootschap van de dochter een dividend aan haar uit. Zij verzocht de inspecteur om op grond van artikel 4.12a, Wet IB 2001 dividenduitkeringen van de persoonlijke houdstervennootschap niet tot het inkomen uit aanmerkelijk belang (a.b.) te rekenen. De inspecteur weigerde het verzoek en rekende de dividenduitkering tot het a.b.-inkomen van de dochter. Volgens de inspecteur was de regeling uitsluitend van toepassing op aandelen die krachtens erfrecht waren verkregen, en dat waren de aandelen in de oorspronkelijke bv en niet de aandelen in de persoonlijke houdstervennootschap. De dochter ging in beroep en stelde dat op grond van doel en strekking van artikel 4.12a Wet IB 2001 de dividenduitkering niet tot het a.b.-inkomen moest worden gerekend. Zonder toepassing van dat artikel zou volgens haar door het in aanmerking nemen van het vervreemdingsvoordeel ter zake van het overlijden van haar vader en het in aanmerking nemen van een regulier voordeel ter zake van de dividenduitkering, sprake zijn van dubbele heffing over feitelijk dezelfde grondslag.

Rechtbank Noord-Holland stelde de dochter in het gelijk. Volgens de rechtbank was artikel 4.12a Wet IB 2001 op basis van haar doel en strekking van toepassing op de dividenduitkering. Uit de wetsgeschiedenis volgde dat in het onvoorziene geval van overlijden van een a.b.-houder voorkomen moest worden dat dubbele belastingheffing plaatsvond over materieel dezelfde grondslag, namelijk over het beleggingsvermogen bij de erflater en (wanneer na het overlijden dat beleggingsvermogen in de vorm van dividend werd uitgekeerd) het reguliere voordeel bij uitkeringen aan de erfgenaam binnen 24 maanden na het overlijden van erflater. Uit de parlementaire geschiedenis volgde niet dat de wetgever bewust niet had willen voorzien in een geval als het onderhavige, terwijl de materieel dubbele heffing zich ook hier zou voordoen. Bij de erflater was immers afgerekend over het beleggingsvermogen, de aandelen in de persoonlijke houdstervennootschap waren door de fiscaal gefacilieerde aandelenfusie en splitsing in de plaats getreden van de oorspronkelijke aandelen, en de dividenduitkering vond haar oorsprong in het beleggingsvermogen van de oorspronkelijke bv. De inspecteur had dit laatste ook niet weersproken en had ook niet kunnen uitleggen in hoeverre toepassing van de regeling op deze situatie tot ongewenste gevolgen zou kunnen leiden. Dat de wetgever eerder de noodzaak had gezien om een beleidsbesluit over vergelijkbare situaties wettelijk te codificeren, betekende niet dat enkel de letterlijke wettekst doorslaggevend was. De rechtbank verminderde het a.b.-inkomen naar nihil en verklaarde het beroep gegrond. (De rechtbank besliste in gelijke zin op het beroep van de broer en zus.)

■ *Rechtbank Noord-Holland 14 oktober 2025, nr. 24/464 (ECLI:NL:RBNHO:2025:12725), nr. 24/462 (ECLI:NL:RBNHO:2025:12723) en nr. 24/465 (ECLI:NL:RBNHO:2025:12724)*

ERF - EN SCHENKBELASTING

2026-004 Uitbreiding deelnemingen binnen jaar voor overlijden verhinderde BOR

Een vrouw hield 37,56% van de aandelen in een houdstermaatschappij die alle aandelen bezat in een operationele vennootschap met diverse deelnemingen wereldwijd. In 2015 breidde de operationele vennootschap haar belang in een deelneming uit van 50% naar 90% en verwierf zij 70% in een nieuw opgerichte vennootschap. Begin 2016 breidde de operationele vennootschap haar deelneming in een andere vennootschap uit van 50% naar 100%. Ultimo 2015 stonden op de balans van de holding liquide middelen van ruim € 30 mln en effecten van ruim € 12 mln. De vrouw overleed in maart 2016. Haar kinderen en kleinkinderen erfden de aandelen in de holding en claimden de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) in de aangifte erfbelasting. De inspecteur weigerde de BOR voor de uitbreidingen omdat deze geen jaar in bezit waren geweest bij overlijden. Daarnaast kwalificeerde hij de liquide middelen en effecten als duurzaam overtollig vermogen. De erfgenamen stelden dat de BOR wel van toepassing was op de uitbreidingen en dat een deel van de liquiditeiten en effecten ondernemingsvermogen vormde. Rechtbank Gelderland gaf de erfgenamen gelijk, waarna de inspecteur in hoger beroep ging.

Hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat de indirecte bezitsei van één jaar per objectieve onderneming moest worden beoordeeld. Uit jurisprudentie van de Hoge Raad leidde het hof af dat wanneer

de erflaatster binnen de bezitstermijn een niet met haar indirecte aandelenbelang overeenstemmend deel van de onderneming had verkregen, de bezitseris niet was vervuld. De BOR gold daarom niet voor de waarde van vermogensbestanddelen waartoe de gerechtigdheid in het jaar vóór overlijden was uitgebreid. De uitbreidingen van 40% en 50% in de respectievelijke deelnemingen vielen buiten de BOR. Dat deze uitbreidingen waren gefinancierd met eigen middelen die voorheen als ondernemingsvermogen kwalificeerden, maakte geen verschil. Wat betreft de liquide middelen besliste het hof dat de erfgenamen moesten aantonen in hoeverre deze middelen en de effecten tot het ondernemingsvermogen behoorden. Bepalend was of de effecten waren aangekocht binnen het kader van de normale bedrijfsuitoefening van de onderneming. Het hof stelde vast dat de liquiditeiten en effecten in de holding nooit waren aangewend voor investeringen, overnames of andere ondernemingsdoeleinden van de operationele vennootschap en haar deelnemingen, en dat ook geen plannen bestonden om dit te wijzigen. Het argument dat deze middelen nodig waren voor behoud van het familiebedrijf verwierp het hof. Het hof verklaarde het hoger beroep van de inspecteur gegrond.

■ Hof Arnhem-Leeuwarden 23 september 2025, nr. 23/2491, ECLI:NL:GHARL:2025:5898

2026-005 Verjaringstermijn schenkbelasting vangt aan bij eerste overlijden schenker of begiftigde

OEen vrouw ontving in 2006 van haar echtgenoot een schenking van € 4 mln. Haar echtgenoot overleed in 2007. In het kader van een inkeermelding bevestigde de gemachtigde van de vrouw dat de schenking had plaatsgevonden, waarna de inspecteur de vrouw op 14 januari 2020 een aangifteformulier schenkbelasting toezond. Zij retourneerde het formulier drie dagen later oningevuld en zonder handtekening. Op 2 februari 2021 legde de inspecteur een aanslag schenkbelasting op naar een verkrijging van € 4 mln met een te betalen bedrag van € 1.019.463. De vrouw ging in beroep en voerde aan dat de aanslagtermijn was verstreken omdat de aanslag meer dan drie jaar na de inschrijving van de akte van overlijden van de schenker was vastgesteld. Rechtbank Noord-Holland verklaarde het beroep ongegrond, maar de vrouw ging met succes in hoger beroep.

Hof Amsterdam besliste dat uit artikel 66 lid 1 onder 2 SW volgde dat de verjaringstermijn aanving op het moment van het eerste overlijden van de schenker of begiftigde. Het hof zag geen reden om de tekst zo uit te leggen dat het zou gaan om het overlijden van de schenker én de begiftigde. Een dergelijke lezing, die de inspecteur voorstond, vond volgens het hof geen steun in de wetgeschiedenis. Daarin was geen andere bedoeling of uitleg te vinden dan uit de wettekst zelf bleek. Dat in de wetgeschiedenis werd erkend dat de verjaringstermijn mogelijk pas na lange tijd aanving, maakte dit niet anders, omdat dit zich ook kon voordoen indien werd uitgegaan van het eerste overlijden van de schenker of de begiftigde. De verjaringstermijn voor het opleggen van de aanslag was aangevangen met het overlijden van de echtgenoot in 2007 en de inspecteur was niet meer bevoegd om de aanslag op te leggen. Het hof vernietigde de aanslag.

■ Hof Amsterdam 29 juli 2025, nr. 24/212, ECLI:NL:GHAMS:2025:2358

2026-006 Geen leegwaardratio: erflater verhuurde zijn aandeel in woning niet zelf

Een man en zijn twee broers, A en B, waren sinds het overlijden van hun moeder elk voor 1/3 deel eigenaar van de voormalige ouderlijke woning. De woning werd bewoond door A en B, terwijl de man elders woonde en zijn aandeel verhuurde aan zijn broers voor € 910 per twee maanden. Na het overlijden van A in 2019 verkreeg de man de helft van het aandeel van A in de woning, ofwel een 1/6 deel. In de aangifte erfbelasting waardeerde de man het verkregen aandeel op € 94.963, zijnde een zesde deel van de WOZ-waarde (€ 919.000) vermenigvuldigd met een leegwaardratio van 62%. Hij stelde dat hij een aandeel in een verhuurde woning had verkregen, aangezien hij zijn eigen aandeel tot het moment van overlijden aan zijn broers verhuurde. De inspecteur weigerde de toepassing van de leegwaardratio omdat het verkregen aandeel niet in verhuurde staat was verkregen. De inspecteur waardeerde het verkregen aandeel in vrij opleverbare staat op € 141.525.

Rechtbank Noord-Holland besliste dat het tot de nalatenschap van A behorende aandeel van de woning niet werd verhuurd. Dat de man zijn eigen aandeel tot het overlijden van A had verhuurd aan A en B deed daaraan niet af. Ook het feit dat hij het verkregen aandeel direct na het overlijden van A verhuurde aan B was niet van belang. Voor het vaststellen van de verhuurde staat was bepalend in welke staat het verkregen aandeel zich objectief bezien bevond op het moment van overlijden van A. Het aandeel bevond zich op dat moment niet in verhuurde staat, waardoor de leegwaardratio niet kon worden toegepast. De rechtbank verklaarde het beroep ongegrond.

■ Rechtbank Noord-Holland 5 maart 2025, nr. 23/4570, ECLI:NL:RBNHO:2025:9773

OVERDRACHTSBELASTING

2026-007 Geschonken aandelen door optel-uitleg belast met overdrachtsbelasting

Bij een afsplitsing in 2021 werd bv A opgericht, die twee verhuurde bedrijfsgebouwen en 5% van de certificaten in bv B verkreeg. Een man verkreeg alle aandelen in bv A. De aandelen in bv B werden gehouden door een STAK, waarvan hij samen met zijn dochter en zijn zoon het bestuur vormde. De dochter hield daarnaast via haar eigen houdstervennootschap een economisch belang van 47,5% in bv B. Kort daarna schonk de vader de helft van de aandelen in bv A aan zijn dochter. Zij voldeed € 37.000 overdrachtsbelasting en verzocht om teruggave. Zij stelde dat bv A geen onroerendezaakrechtspersoon (OZR) was. Volgens de dochter was de zeggenschap van de vader als STAK-bestuurder een belang van ten minste één derde in bv B, waardoor consolidatie vereist was en niet aan de doeis werd voldaan. De inspecteur weigerde de teruggave overdrachtsbelasting. Rechtbank Zeeland-West-Brabant verklaarde het beroep ongegrond waarna de vrouw in hoger beroep ging.

Hof Den Bosch besliste dat zeggenschap zonder economisch belang niet kwalificeerde als een belang van ten minste één derde. Het hof kwam wel tot consolidatie via een andere route: om te

bepalen of bv A de consolidatiedrempel haalde, moest het 47,5% economische belang van de dochter in bv B worden opgeteld bij het 5% belang dat bv A zelf hield. Het samengetelde 52,5% belang was ten minste een derde in de zin van de consolidatiebepaling, dus bv A moest consolideren. De consolidatie vond echter plaats naar evenredigheid van slechts het 5%-belang dat bv A zelf in bv B hield. Daardoor werden de bedrijfsgebouwen geacht voor 95% te worden geëxploiteerd, zodat aan de doeis werd voldaan en bv A een OZR was. De dochter had terecht € 37.000 overdrachtsbelasting voldaan.

■ Hof Den Bosch 24 september 2025, nr. 23/1340, ECLI:NL:GHSHE:2025:2596

2026-008 Bij tweede koop van btw-kavel wel overdrachtsbelasting: geen cumulatie [WBR]

Een vrouw en haar partner kochten een bouwkaavel voor € 395.000 van een particulier die de kavel eerder had gekocht inclusief omzetbelasting, maar door ziekte niet had kunnen bebouwen. Zij voldeden 10,4% overdrachtsbelasting (€ 41.080) en verzochten om teruggave. Zij stelden dat de heffing onevenredig was omdat op de ondergrond van een nieuwbouwwoning slechts omzetbelasting hoorde te drukken en niet ook overdrachtsbelasting – bovendien werd volgens hen in feite ook overdrachtsbelasting geheven over de eerder betaalde omzetbelasting. Zij erkenden dat wet en beleid geen recht op teruggave boden, maar stelden dat dit niet de bedoeling van de wetgever kon zijn. De inspecteur weigerde teruggave.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant wees het verzoek af. De rechtbank stelde voorop dat de rechter wetten in formele zin niet mag toetsen aan algemene rechtsbeginselen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden die de wetgever niet heeft verdisconteerd. Daarvan was hier geen sprake. De wetgever had met de samenloopvrijstelling cumulatie van omzetbelasting en overdrachtsbelasting willen voorkomen, maar de vrouw en haar partner hadden zelf geen omzetbelasting betaald. De wetgever had de vrijstelling bewust niet willen uitbreiden naar de motieven van de verkrijger. Ook had de wetgever bewust gekozen voor een termijn van zes maanden voor vrijgestelde opeenvolgende verkrijgingen. Dat de wetgever de precieze situatie van de vrouw en haar partner niet had beschreven, deed daaraan niet af. Het beroep was ongegrond.

■ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 12 september 2025, nr. 24/7136 (ECLI:NL:RBZWB:2025:6041) en nr. 24/7135 (ECLI:NL:RBZWB:2025:6042)

FORMEEL

2026-009 Art. 67e-vergrijpboete bij navordering mogelijk zonder correcte uitnodiging tot aangifte

Een zorgverlener gaf in zijn aangifte inkomstenbelasting 2017 PGB-inkomsten aan. De aanslag werd volgens de aangifte opgelegd. Na een onderzoek stelde de inspecteur dat de aanslag te laag was vastgesteld, omdat onder meer een te laag resultaat uit overige werkzaamheden was opgegeven. De inspecteur legde een navorderingsaanslag inkomstenbelasting op met een vergrijpboete van 50% omdat het volgens hem aan voorwaardelijk opzet was te wijten dat de aanslag te laag was vastgesteld. Hof Arnhem-Leeu-

warden besliste dat de inspecteur niet aannemelijk had gemaakt dat de man correct was uitgenodigd om aangifte te doen zodat de vergrijpboete niet mocht worden opgelegd. Het hof verwees daarbij naar een arrest van de Hoge Raad van 30 september 2022, waarin was beslist dat geen vergrijpboete wegens het opzettelijk niet-doen van aangifte kon worden opgelegd als de belastingplichtige niet eerst op de voorgeschreven wijze was aangemaand. Volgens het hof gold dit ook voor de vergrijpboete voor navordering en kon daarom ook niet een artikel 67e, lid 1, AWR-boete worden opgelegd als niet vaststond dat de belastingplichtige eerst op de voorgeschreven wijze was uitgenodigd tot het doen van aangifte. De man ging in cassatie en de staatssecretaris stelde incidenteel beroep in cassatie in en stelde dat het arrest van 30 september 2022 alleen betrekking had op de vergrijpboete wegens het niet-doen van aangifte, en dat het hof de verschillen had miskend tussen die boete en de vergrijpboete bij navordering.

De Hoge Raad verklaarde het incidentele beroep gegrond. De Hoge Raad besliste dat de vergrijpboete wegens het niet-doen van aangifte kon worden opgelegd als sprake was van het opzettelijk niet, dan wel onjuist of onvolledig doen van aangifte. Van het niet-doen van aangifte kon tot 1 januari 2020 alleen sprake zijn als de belastingplichtige was uitgenodigd tot het doen van aangifte, de daarbij gestelde termijn ongebruikt had laten verstrijken, en ook geen gebruik had gemaakt van de hem bij aanmaning geboden gelegenheid om aangifte te doen binnen een door de inspecteur gestelde termijn. De vergrijpboete bij navordering kon daarentegen worden opgelegd indien het aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige was te wijten dat de aanslag te laag was vastgesteld of dat anderszins te weinig belasting was geheven. Deze bepaling kende een andere, ruimere omschrijving van het beboetbare feit, waarbij slechts de gevolgen van het handelen of nalaten van de belastingplichtige werden genoemd. Door die ruimere omschrijving kon een vergrijpboete worden opgelegd bij navordering, ook als de belastingplichtige niet of niet correct was uitgenodigd om aangifte te doen, en ook als de inspecteur hem na een correcte uitnodiging en het verstrijken van de daarbij gestelde termijn niet had aangemaand om de aangifte alsnog te doen. De Hoge Raad vernietigde de uitspraak van het hof voor zover het zag op de vergrijpboeten en verwees de zaak naar hof Den Bosch.

■ Hoge Raad 10 oktober 2025, nr. 24/02023 (ECLI:NL:HR:2025:1500)

2026-010 Ex-echtgenote kon op eigen naam hoger beroep instellen tegen aanslag van ex-partner

Een vrouw was tot februari 2018 gehuwd met A. In 2015 waren zij fiscale partners. In de aangifte IB 2015 van A was een bedrag aan specifieke zorgkosten van de vrouw in aftrek gebracht. De inspecteur legde aan A een aanslag op waarbij maar een deel van de zorgkosten in aftrek was aanvaard. De vrouw maakte namens A bezwaar tegen deze aanslag. Bij de uitspraak op bezwaar accepteerde de inspecteur een hoger bedrag aan zorgkosten, maar niet het volledige in de aangifte vermelde bedrag. De vrouw ging in beroep. In het digitale formulier vulde zij bij “Ik ga in beroep voor” in: “Alleen voor mijzelf”. Rechtbank Noord-Holland ging er echter van uit dat de vrouw het beroep als gemachtigde van A had ingesteld en verklaarde het beroep ongegrond. De vrouw ging vervolgens in hoger beroep bij hof Amsterdam, waarbij zij opnieuw invulde dat zij “Alleen voor mijzelf” in hoger beroep ging. Het hof

registreerde het hoger beroep op naam van A en verzocht de vrouw verschillende keren om een volmacht over te leggen. De vrouw weigerde dit en stelde dat zij zelf belanghebbende was ten aanzien van haar zorgkosten. Het hof verklaarde het hoger beroep niet-ontvankelijk wegens het ontbreken van een volmacht. Het hof verklaarde het verzet van de vrouw daartegen ongegrond. De vrouw ging in cassatie.

De Hoge Raad stelde voorop dat de vrouw voor zichzelf hoger beroep had ingesteld en niet namens A. Het hof kon de niet-ontvankelijkverklaring daarom niet baseren op het ontbreken van een volmacht. In zoverre was het beroep in cassatie gegrond. Vervolgens behandelde de Hoge Raad de vraag of de vrouw wel ontvankelijk kon zijn omdat zij niet zelf bezwaar had gemaakt. De Hoge Raad besliste dat zij op grond van de Awr bevoegd was bezwaar te maken en beroep in te stellen met betrekking tot de aan A opgelegde aanslag, omdat daarin uitgaven van de vrouw voor specifieke zorgkosten als persoonsgebonden aftrek waren begrepen. De bepaling dat geen beroep kon worden ingesteld door de belanghebbende aan wie redelijkerwijs kon worden verweten dat hij geen bezwaar had gemaakt, bracht in beginsel mee dat het recht om beroep in te stellen alleen toekwam aan degene op wiens naam bezwaar was gemaakt. Dit betekende dat de vrouw op eigen naam hoger beroep kon instellen, tenzij haar redelijkerwijs viel te verwijten dat zij niet op eigen naam bezwaar had gemaakt. Het hof had dit miskend. Bij de vraag of sprake was van verwijtbaarheid kwam het erop aan of van de betrokkene onder de gegeven omstandigheden in redelijkheid kon worden gevergd om ook op eigen naam het rechtsmiddel aan te wenden. Anders dan de parlementaire toelichting veronderstelde, was hierbij niet beslissend of de positie van de betrokkene door de bestreden uitspraak was verslechterd. De Hoge Raad vernietigde de uitspraak van het hof, verklaarde het verzet gegrond en verwees de zaak terug naar het hof om de ontvankelijkheid opnieuw te beoordelen. Het hof moet onderzoeken of de vrouw redelijkerwijs kon worden verweten dat zij niet op eigen naam bezwaar had gemaakt.

■ Hoge Raad 28 november 2025, nr. 24/03091, ECLI:NL:HR:2025:1801

2026-011 Invullen e-mailadres op verplicht veld geen toestemming voor elektronische verzending

Een man ontving in juli 2022 twee naheffingsaanslagen parkeerbelasting van de gemeente Leiden. Hij maakte in augustus 2022 bezwaar via een digitaal contactformulier op de website van de gemeente, waarbij hij zijn e-mailadres invulde op een verplicht veld. De gemeente verklaarde de bezwaren in november 2022 ongegrond en verzond de uitspraken op bezwaar per e-mail naar het door de man opgegeven e-mailadres. De man stelde dat hij de uitspraken niet had ontvangen en maakte in januari 2023 opnieuw bezwaar. De gemeente verklaarde dit tweede bezwaar niet-ontvankelijk omdat tweemaal bezwaar maken tegen dezelfde naheffingsaanslagen niet mogelijk was. Rechtbank Den Haag merkte het tweede bezwaar aan als beroep tegen de uitspraken op bezwaar van november 2022, maar verklaarde dit beroep met toepassing van de vereenvoudigde behandeling niet-ontvankelijk wegens termijnoverschrijding. De man ging in verzet en stelde dat hij geen toestemming had gegeven om de uitspraken per e-mail te ontvangen. De rechtbank verklaarde het verzet ongegrond en besliste dat de man, door bezwaar te maken via een digitaal con-

tactformulier, ermee akkoord was gegaan dat hij op het opgegeven e-mailadres bereikbaar was. De man ging in cassatie.

De Hoge Raad verklaarde het beroep in cassatie gegrond. De Hoge Raad besliste dat een bestuursorgaan een bericht elektronisch mag verzenden voor zover de geadresseerde kenbaar heeft gemaakt dat hij langs deze weg voldoende bereikbaar is. De burger mag in beginsel kiezen tussen communicatie per post of langs elektronische weg. Een burger kan meer of minder uitdrukkelijk kenbaar maken dat hij langs elektronische weg bereikbaar is, maar moet daarbij ook te kennen geven voor welk bericht of welke berichten-uitwisseling dit geldt. De enkele bekendheid bij het bestuursorgaan van een e-mailadres is hiervoor niet zonder meer voldoende. Ook de omstandigheid dat een burger die langs elektronische weg een verzoek doet daarin een e-mailadres opgeeft, brengt niet zonder meer mee dat hij daarmee impliciet kenbaar heeft gemaakt dat hij in het kader van correspondentie over dat verzoek steeds langs elektronische weg bereikbaar is.

De Hoge Raad besliste dat de vaststaande feiten onvoldoende waren om aan te nemen dat de man te kennen had gegeven in het kader van zijn bezwaar bereikbaar te zijn langs elektronische weg. De omstandigheid dat hij op het contactformulier zijn e-mailadres had ingevuld, volstond hiervoor niet, aangezien op het formulier niet was vermeld dat de indiener door het invullen van zijn e-mailadres ermee akkoord ging dat het bestuursorgaan correspondentie in de bezwaarprocedure naar dit adres zou versturen, en het e-mailadres bovendien op een verplicht veld moest worden ingevuld. De vermelding dat het bestuursorgaan een ontvangstbevestiging per e-mail zou versturen, maakte dit niet anders. De uitspraken op bezwaar waren daarom niet op de voorgeschreven wijze bekendgemaakt, waardoor de beroepstermijn nog niet was aangevangen. De Hoge Raad vernietigde de uitspraak op het verzet, verklaarde het verzet gegrond en verwees de zaak terug naar de rechtbank om vast te stellen wanneer de man de uitspraken op bezwaar onder ogen had gekregen.

■ Hoge Raad 21 november 2025, nr. 24/01787, ECLI:NL:HR:2025:1728

2026-012 Mogen vertrouwen op adviseur vereist tijdig verstrekken gegevens

Een bv was een fiscale eenheid voor de btw bestaande uit drie vennootschappen die chemische grondstoffen verhandelden. De bestuurder onderhield de contacten met leveranciers en afnemers en stelde de verkoopfacturen op. Een ter zake kundige adviseur stelde de btw-aangiften op aan de hand van door de bv aangereikte stukken. Hoewel de bv in 2013 en de jaren daarvoor vrijwel altijd btw op aangifte had voldaan, deed zij over januari tot en met oktober 2014 nihilaangiften. In die periode had de bestuurder echter zes verkoopfacturen opgemaakt met in totaal € 22.498 aan btw. Deze bedragen waren niet aangegeven en ook niet bij wijze van suppletie gecorrigeerd. De inspecteur legde een naheffingsaanslag op, later verminderd tot € 15.387, met een vergrijpboete van 50% wegens opzettelijk niet voldoen van btw. Rechtbank Zeeland-West-Brabant besliste dat sprake was van voorwaardelijk opzet. De bv ging in hoger beroep. Hof Den Bosch besliste dat de inspecteur niet overtuigend had aangetoond dat de bestuurder opzet had, omdat niet was uit te sluiten dat de bestuurder volledig afging op de adviseur en geen bewuste rol had in het aangifteproces. De staatssecretaris ging in cassatie.

De Hoge Raad stelde voorop dat een belastingplichtige die zich liet bijstaan door een adviseur die hij voor voldoende deskundig mocht houden, mocht vertrouwen op de juistheid van de door die adviseur opgestelde aangifte, mits hij alle informatie waarvan hij redelijkerwijs mocht aannemen dat die benodigd was, aan die adviseur had verstrekt. Wat redelijkerwijs van de belastingplichtige kon worden gevegd, verschilde per geval, afhankelijk van onder meer zijn hoedanigheid, kennis en ervaring, alsmede de gemaakte afspraken met de adviseur. De belastingplichtige die – in weerwil van afspraken – naliet de adviseur tijdig de benodigde informatie te verstrekken, mocht niet vertrouwen op de juistheid van de aangifte en stelde zich bloot aan het risico dat hem grove schuld of

voorwaardelijk opzet werd verweten. De Hoge Raad besliste dat de inspecteur de gedragingen van de bestuurder terecht had toegerekend aan de bv. Uit de stukken bleek dat de inspecteur gemotiveerd had gesteld dat de bv de kopieën van de zes facturen telkens niet tijdig aan de adviseur had verstrekt. Het hof had ten onrechte niet op deze essentiële stelling gerespondeerd en daardoor onvoldoende gemotiveerd waarom de bv mocht vertrouwen op de juistheid van de aangiften. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep gegrond en verwees de zaak naar hof Arnhem-Leeuwarden om te beoordelen of de bv de factuurkopieën tijdig aan de adviseur had verstrekt en, zo niet, of sprake was van voorwaardelijk opzet.

■ Hoge Raad 19 december 2025, nr. 23/04352, ECLI:NL:HR:2025:196

Wetgeving

De stand van zaken per 22 december 2025

	■ Wetsvoorstel +MvT TK	■ Verslag TK	■ Nota n.a.v. verslag TK	■ Eindverslag TK	■ Aangenomen TK	■ Wetsvoorstel EK	■ Voorlopig verslag EK	■ Memorie van Antwoord EK	■ Eindverslag EK	■ Aangenomen EK	■ Staatsblad	■ Datum inwerkingtreding
Spoodwet conditionele eindafrekening dividendbelasting 35 523												Dag na datum Stb
Initiatiefwetsvoorstel aanpassing box 2 en vervallen fiscale regelingen 36 128												1-1-2025
Wet herziening bedrag ineens 36154												Bij KB
Initiatiefwetsvoorstel Wet vermogensbelasting 2024 36 173												1-1-2024
Fiscale verzamelwet 2026 36 735												1-1-2026
Wet werkelijk rendement box 3 36 748												Bij KB
Belastingplan 2026 36 812												1-1-2026
Overige fiscale maatregelen 2026 36 813												1-1-2026
Wet behoud verlaagd BTW-tarief op cultuur, media en sport 36 814												1-1-2026
Wet differentiatie tarief vliegbelasting 36 815												1-1-2027
Wet stroomlijning fiscaal inzagerecht 36 816												31-12-2025
Tweede wet aanpassing Wet minimumbelasting 2024 36 817												31-12-2025
Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling bijheffing informatieaangifte 36 818												1-1-2026
Wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de nadere operationalisering van het mechanisme voor een koolstofcorrectie aan de grens 36 819												1-1-2026

Van assessment naar opinie:

In gesprek met Lubbers, Boer & Douma

Fiscale kantoren zijn er in vele soorten en maten. Nieuwe loot is nichekantoor Lubbers, Boer & Douma met als kernactiviteit het vervaardigen van wetenschappelijk onderbouwde opinies over fiscale kwesties die bij de opdrachtgever spelen. Daarbij gaat het om klankborden, terugkijken wat er achteraf gezien fout is gegaan en het daardoor ontstane probleem oplossen of in omvang beperken.

Tekst Sylvester Schenk en Wil Vennix | fotografie Raphaël Drent

In betrekkelijk korte tijd hebben drie tamelijk jonge hoogleraren – Allard Lubbers, Koos Boer en Sjoerd Douma – een naam opgebouwd met hun wetenschappelijk adviesbureau genaamd Lubbers, Boer & Douma.

Daarnaast maken Tirza Cramwinckel (winnaar Stevensprijs 2024) en Otto Marres (hoogleraar integriteit van de fiscale grondslag) deel uit van de maatschap. Ook de rest van het team heeft – dat mag duidelijk zijn – nog een poosje doorgeleerd. Op een koude en met natte sneeuw opgeleukte ochtend gingen redactieleden Wil Vennix en Sylvester Schenk voor een kopje koffie en een goed gesprek op bezoek bij Allard Lubbers en Koos Boer. Op zoek naar het geheim van Lubbers Boer Douma.

Hoe het allemaal begon

Het begon – zo vertellen de heren – allemaal heel anders dan gepland. Al gaat dat natuurlijk wel vaker zo in het leven. In 2013 begonnen Allard Lubbers en Koos Boer samen een bureau dat zich richtte op assessments. Ter verduidelijking: een assessment is een gestructureerde evaluatie om iemands geschiktheid, vaardigheden, kennis en persoonlijkheid in kaart te brengen voor een functie. Een sollicitatiegesprek is vaak niet meer dan een subjectieve (ook dat nog) momentopname met een vaak onbevredigende uitkomst. Want achteraf gezien is de toetreding tot de maatschap of de benoeming tot senior associate niet altijd het gedroomde succes. En zo'n achteraf gezien onjuiste beslissing kost doorgaans geld en altijd tijd en ergernis. Maar de assessments bleken maar moeilijk verkoopbaar. Ze werden niet zelden als bedreigend ervaren. Wellicht vroegen opdrachtgevers zich in stilte af of ze zelf wel met succes zo'n assessment zouden hebben doorstaan. Maar opvallend genoeg werd bij gesprekken over een mogelijk assessment vaak de vraag gesteld of betrokkenen een fiscale opinie konden afgeven over een fiscale kwestie die bij de opdrachtgever speelde. Al snel werd de koers van het kantoor daarom verlegd en groeiden opinies uit tot kernactiviteit. In 2017 trad Sjoerd Douma toe tot de maatschap.

Men blijft overigens niet in de veilige omgeving van het eigen bureau: waar nodig volgt overleg met Belastingdienst of Europese instanties.

Opiniepraktijk

Er was dus – weliswaar aanvankelijk onvoorziene – vraag naar opinievorming door onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde analyses. Toegepaste wetenschap zou je wellicht kunnen zeggen, maar dat doet de auteurs geen recht. De kracht van de adviezen ligt volgens Lubbers en Boer in scherpe probleemidentificatie, rationele en empathische analyse, en oplossingsgerichtheid. Toegegeven: dat is een mond vol, maar helemaal onbegrijpelijk is het nu ook weer niet. Men blijft overigens niet in de veilige omgeving van het eigen bureau: waar nodig volgt overleg met Belastingdienst of Europese instanties. Geprocedeerd wordt er ook (niet iedereen is advocaat, maar men heeft wel de nodige advocaten aan boord), maar procederen is geen doel op zich. Men heeft, zo wordt aangegeven, een voorkeur voor ‘constructieve de-escalatie’.

Onafhankelijkheid

Wie onafhankelijkheid en een wetenschappelijke werkwijze in huis pretendeert te hebben moet zuiver op de graat zijn. Critici die graag de befaamde dubbele pet van de (fiscale) hoogleraar op de korrel nemen, zijn er voldoende. En het gaat tegenwoordig allang niet meer om belangenverstrengeling, de schijn van belangenverstrengeling is al een doodzonde op zich. Daarom is iedereen bij Lubbers, Boer & Douma die – vaak al jarenlang – werkzaam was raadsheer-plaatsvervanger daarmee gestopt om belangenconflicten te vermijden.

Anders dan sommige hooggeleerden beweren¹ belemmert een wetenschappelijke rol de onafhankelijkheid volgens Lubbers en Douma niet, mits transparantie en juridisch hygiënisch redeneren centraal staan. En wat de doctorshoed en de hoogleraarstitel betreft: volgens de heren zijn reputatie en (hoogleraarstitels) niet doorslaggevend; rechters volgen argumenten. Wellicht helpt een academische achtergrond bij het opbouwen van een netwerk en het volgen van consistentie in redenerlijnen, dat alles echter zonder garantie op een positieve uitkomst.

Wetenschap

Wie op de grens van praktijk en wetenschap werkt zou moeten streven naar ‘publiceerbare kwaliteit’: in dat geval voldoet al het geschreven werk aan wetenschappelijke normen en zou daarom – afgezien uiteraard van elementen als discretie en vertrouwelijkheid – in principe publiceerbaar moeten zijn. De grootste kunst hier-

bij (en dat is niet anders bij de leden van onze vereniging) is een compacte en begrijpelijke uitleg voor besluitnemers, doorgaans de ondernemer dus. Denken in belangen en perspectieven ondersteunt volgens Lubbers en Douma duurzame oplossingen.

Leuk

Bij dit alles gaat men enigszins kieskeurig te werk. Terecht, want weten wat je kunt (of leuk vindt) en wat je niet kunt (en in de regel dus dan ook niet leuk vindt) helpt. Het team kent grenzen en specialismen. Centraal staat de internationale en Europese expertise alsmede de expertise op het gebied van de vennootschapsbelasting. Heel nadrukkelijk blijft men weg van de omzetbelasting. Begrijpelijk want dat is inmiddels een wereld op zich geworden. Men doet evenmin compliance-werkzaamheden. Wel wordt er substantieel werk verricht op het gebied van estateplanning en rondom familiebedrijven. Naar eigen zeggen zijn daarbij relationele en governance-aspecten essentieel.

En zoals gezegd: het moet allemaal wel leuk blijven. Men heeft dan ook een (sterke) voorkeur voor inhoudelijk leuke en oplosbare zaken. ‘We proberen zurigheid te vermijden en dat is dan ook de reden dat we aansprakelijkheidskwesties (in ieder geval als doel op zich) proberen te vermijden’. Kortom: werkplezier en integriteit zijn leidend.

Nog een puntje dat in tijden van AI aandacht verdient: de ontwikkeling van jong talent. Zoals bekend is de verwachting dat AI (om te beginnen) de werkzaamheden van jong afgestudeerden gaat overnemen. Waarmee – weliswaar op termijn – een gat in de opbouw van het personeelsbestand zal gaan ontstaan. Daarom wordt bij Lubbers, Boer & Douma heel bewust jong talent meegevoerd naar klanten. Niet alleen voor het leereffect maar nadrukkelijk ook om de kans op overdrachtsfouten te verkleinen en het werkplezier te vergroten. Wat dat laatste betreft: de combinatie van een aanstelling bij het kantoor met een dienstbetrekking bij een universiteit (en in combinatie daarmee het schrijven van een proefschrift) is mogelijk. De lat ligt echter hoog, met ruimte voor groei.

Samenwerking

Veel leden van het Register Belastingadviseurs zal het bekend voorkomen: het samenwerken met andere (administratie)kantoren indien zich een probleem voordoet dat de kennis van dat andere kantoor te boven gaat. Voornaamste les: nooit de cliënt van de ander overnemen, want dan ben je je administratiekantoor voor altijd kwijt. Het is vaak balanceren op een slap koord. Eenzelfde problematiek (wellicht van een wat hogere aard, maar in wezen goed vergelijkbaar) doet zich voor bij een opiniekantoor als Lubbers, Boer & Douma. ‘Bij samenwerking met andere kantoren fungeren wij bij voorkeur als klankbord en leveren stukken die door anderen worden ingediend’, aldus de heren. De samenwerking kan ook nog iets verder gaan; advocatuur in

huis maakt procederen mogelijk wanneer cliënten het uit handen willen geven.

Het merendeel van de werkzaamheden is terugkijken: wat is er achteraf bezien fout gegaan en (prospectief) hoe gaan we het daardoor ontstane probleem oplossen of in omvang beperken. In andere gevallen moet er daarentegen vooruit worden gekeken: denk aan voorgenomen herstructurerings of gevallen waarin geen sluitende zekerheid vooraf gekregen kan worden. Ook bij besluitvorming die vast is gelopen (denk aan twijfel over intern advies of uitblijvende toezeggingen) is men bereid en in staat om de helpende hand toe te steken met een heldere risico-inschatting of juridische duiding om de zaak weer vlot te trekken. Daarbij (wellicht in vervolg op een eerder afgegeven opinie) pas ook een rol *als informele* (en dus nadrukkelijk niet als formele) mediator.

De stand van het land

Hoe kijken de heren aan tegen de fiscaliteit in Nederland? Zijn we nou echt zo'n bijzonder geval of valt dat allemaal wel mee? Waar staat de Nederlandse fiscale

praktijk in internationaal perspectief? Volgens de heren kent Nederland een zekere overontwikkeling van de (juridische en) fiscale praktijk. We hebben als sinds de jaren zestig een sterk juridisch georiënteerde fiscale praktijk, met veel universiteiten waar de fiscaliteit gedoceerd wordt met een bijbehorend groot hoogleraren-corps. Andere landen integreren tax vaker in audit en hebben een minder juridisch gedreven infrastructuur.

Wat van oudsher ook voor Nederland als vestigingsplaats pleit is de relatief open economie en ons verdragsnetwerk. Misschien mogen we daaraan toevoegen de mogelijkheid om vooraf zekerheid te halen en de relatief bescheiden positie van de bronheffingen. Internationale handhaving kent golven en vaak een – indien sprake is van een verdenking – strenger optreden, zoals in bijvoorbeeld Spanje en Italië. Tegenover dat positieve geluid staat echter het feit dat (toenemende) complexe, tegenstrijdige of te gedetailleerde regels de rechtsstatelijke kwaliteit schaden.

De Europese Unie is een geval apart: EU-recht is complex en soms politiek gekleurd. Maar het is wel juridisch uiterst relevant. En feitelijke complexiteit en verschillende rechtsculturen bemoeilijken naar hun aard de pan-Europese coördinatie.

De rechtspraak

Er wordt de laatste tijd met regelmaat gesproken over de (fiscale) rechtspraak in Nederland. Centrale punten

Denken in belangen en perspectieven ondersteunt volgens Lubbers en Douma duurzame oplossingen.

'We proberen zuringheid te vermijden en dat is dan ook de reden dat we aansprakelijkheidskwesties (in ieder geval als doel op zich) proberen te vermijden'.

daarbij zijn de (te lange) doorlooptijden alsmede de rechtsvorming. Lange doorlooptijden (en de vaak hoge kosten van een procedure) zijn een sta-in-de-weg voor de rechtszekerheid. En wellicht zijn de getoonde cijfers nog te rooskleurig: het beruchte art. 81 RO (de bekende 'verkorte motivering') verbetert vanzelfsprekend de statistieken, maar ligt onder vuur. Het zou onder meer de rechtsvorming door onbeantwoorde kernvragen belemmeren. Maar alleen al over nut, noodzaak en wenselijkheid van art. 81 RO zou makkelijk een congres te houden zijn. De heren houden een pleidooi voor het versnellen van zaken die ertoe doen en een selectiever gebruik van art. 81.

Voor prejudiciële vragen en sprongcassatie in het belastingrecht ziet men dan weer een beperkt benut. De vaak sterk feitelijke componenten maken sprongcassatie vaak minder geschikt.

De Belastingdienst

Als we dan toch fiscaal Nederland onder de loep nemen, mag de Belastingdienst niet ontbreken. Denk aan de befaamde Kennisgroepen, de (mogelijkheid tot) vooroverleg en de door NOB en RB zo vaak bekritiseerde (on) bereikbaarheid.

Lubbers en Boer houden een pleidooi voor meer transparantie van kennisstandpunten. Op dit moment is naar hun mening de totstandkoming te ondoorzichtig, wat het draagvlak schaadt. Er wordt gepleit voor procedurele helderheid over termijnen, samenstelling, interventie, vraagselectie en publicatie van lijnen. De kwaliteit van de ingenomen standpunten wisselt, en zij zijn beslist niet boven alle kritiek verheven. Sommige standpunten (excessief lenen) schaden geloofwaardigheid. Een voorbeeld van hoe het wél moet is voorhanden: het CAP (Centraal Aanspreekpunt Pensioenen). De gedeelde problemen en de gedeelde oplossing leveren in de regel langdurig draagvlak op en daardoor betrekkelijk weinig 'gedoe'. Er is – aldus onze gesprekspartners – sprake van een contrast met kennisstandpunten die niet altijd praktijkbehoeften adresseren.

Wat het vooroverleg betreft: het oorspronkelijk Horizontaal Toezicht is grotendeels verdwenen. Daarvoor in de plaats zijn vaste aanspreekpunten gekomen en dat werkt goed. Ook kantoorconvenanten (bijvoorbeeld van het SRA) verbeteren de toegang tot de Belastingdienst. Men bepleit – en daar kunnen de scribenten dezes zich volledig in vinden – een vooroverleg dat breed toegankelijk moet zijn om achteraf (dure!) misverstanden te voorkomen. Wat betreft de bereikbaarheid: grotere partijen (waaronder bedrijfsfiscalisten) ervaren een betere bereikbaarheid dan kleinere en middelgrote kantoren die vaak kampen met traagheid en communicatieproblemen. Maar in zijn algemeenheid staat de Belastingdienst open voor gesprekken. Men pleit voor focus op concrete verbeteringen boven wederzijdse (wellicht niet altijd even productieve) enquêtes.

Tot slot: de pijnlijke praktijkthema's

Natuurlijk kennen we allemaal de steentjes in de fiscale schoen: box 3, excessief lenen en de (schijn)zelfstandigheid. Lubbers, Boer & Douma bepleit de-escalatie en snelle oplossingen. Wellicht is het feit dat er een oplossing komt belangrijker dan welke oplossing er komt, want de langdurige box 3-controverses belasten zowel praktijk als uitvoering. Men doet een oproep om te komen tot pragmatische, uitvoerbare oplossingen en samenwerking. Aan grote campagnes rond bijvoorbeeld excessief lenen bestaat geen behoefte. Wat we nodig hebben zijn systeemoplossingen die – mooi woord – 'ontgijzelen'. Van dezelfde 'ordegrootte' is de befaamde (schijn)zelfstandigheid: de onzekerheid die op dit terrein bestaat, gijzelt de praktijk. Er is behoefte aan werkbaar duidelijkheid teneinde economische verstikking te voorkomen.

Kortom

Er is dus alle ruimte voor werkzaamheden zoals die door Lubbers, Boer & Douma worden verricht. Zonder verzuuring maar met het nodige plezier in en bij het werk. We zullen de heren (en dames) zonder twijfel bij het RB en Het Register vaker gaan tegenkomen!

Noot

- 1 Vergelijk de kritiek van Jan Vleggeert en Jan van de Streek (beide RL) op dit punt. Zie voor een meer genuanceerde visie ons interview met de vier emeriti Van der Geld, Jansen, Kogels en Zwemmer over onafhankelijkheid van hoogleraren, 'Over (dubbele) petten en baseball caps', Het Register 2021/3, pag. 18-23.

Slim verzekeren?

De beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor de RB belastingadviseur is vernieuwd.

Efficiënte combinatie + Cyberdekking

De verzekering is een nog slimmere combinatie van beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheid en Cyberdekking. Voortaan biedt de RB-verzekering dekking voor Cyberaansprakelijkheid en voor de kosten van een Cyberincident tot EUR 25.000. Bovendien hebben wij de premie nog aantrekkelijker gemaakt.

Ontwikkeld voor de register belastingadviseur

RB-leden profiteren van een aantrekkelijke premie. Bovendien heeft u gratis inloopdekking als u een actieve polis heeft. Nevenwerkzaamheden kunt u (vaak kosteloos) meeverzekeren. Denk aan dekking voor juridisch advies of financial planning. Neem contact met ons op voor andere bijzondere werkzaamheden.

Bereken uw premie op www.rb.covermij.nl

cover rb

In cooperation with
Allianz

010 - 333 1151
rb@covermij.nl

Covermij BV is gespecialiseerd in verzekeringen voor beroepsaansprakelijkheid gericht op specifieke beroepsgroepen, onder meer voor de belastingadviseur en accountant.

ELMA

De mediapartner
voor branche- en
beroepsverenigingen

IS UW KANTOOR OP ZOEK NAAR UITBREIDING?

Plaats uw vacature in Het Register!
Informeert naar de mogelijkheden.

0226 - 33 16 10
f.biloen@elma.nl
www.elma.nl

Klaar voor jouw volgende stap?

Bekijk onze website voor
de mogelijkheden, of neem
vrijblijvend contact op met
één van onze consultants
voor advies.

Scan de QR-code en bekijk
alle beschikbare posities.

info@meijerknijnenberg.com
www.meijerknijnenberg.com
+31 20 308 62 71

MK

Meijer & Knijnenberg

Kort nieuws

Leren van topvrouwen in andere sectoren

Soms vind je de beste lessen voor je eigen carrière juist buiten je eigen bubbel. De eerstvolgende ViF-bijeenkomst staat in het teken van deze ontdekkingstocht: wat kunnen (top)vrouwen in de fiscaliteit leren van topvrouwen in andere sectoren?

ViF-bijeenkomst Topvrouwen

Tijdens de ViF-bijeenkomst Topvrouwen van vrijdag 29 mei (Bunnik) zijn de gast-sprekers:

- Drs. Aukje Kuypers, algemeen directeur van technisch dienstverlener Kuipers, Zakenvrouw van het Jaar 2018 en Bouwvrouw van het Jaar 2019.
- Prof. dr. Marie-José Goumans, hoogleraar Moleculaire Cardiovasculaire Celbiologie (Leiden University Medical Center).

ViF-community

ViF organiseert dit jaar weer meerdere bijeenkomsten. Nieuwsgierig naar de ViF-community? Meld je dan aan voor een ViF-bijeenkomst; hetzij die van 29 mei in Bunnik of de tweede bijeenkomst van 2026 op 20 november.

Aukje Kuypers

ViF-Appgroep

Je kunt ook deelnemer worden van de ViF-appgroep, waar in 2025 honderden vragen werden gesteld, waarvan het merendeel fiscaal inhoudelijk van aard. Je ontmoet de Vrouwen in Fiscaliteit bij de ALV's, de fiscale congressen en andere bijeenkomsten in- en extern.

Vaktechnisch overleg

ViF kent ook een eigen vaktechnisch overleg; in 2025 vonden ruim 40 van deze overleggen plaats.

Contact? Mail: vif@rb.nl

Incompany training: werkplek wordt leerplek

Dit maakt incompany training écht interessant:

- Elke organisatie is anders. Daarom stemmen we de training af op jullie specialisme, kennisniveau en dagelijkse praktijk. Gevoelige vraagstukken? Die bespreken we met discretie. Maatwerk op z'n best.
- Leren met collega's is voordeliger per deelnemer, per PE-punt én het bespaart reistijd. Dat is nog eens kostenbesparend.
- Jullie kiezen waar en wanneer het jullie uitkomt. Zo haal je meer uit minder tijd. Wel zo efficiënt.

- Het stimuleert betrokkenheid, bevordert interactie en versterkt de teamgeest. Samen leren met meer resultaat.

Het RB biedt fysieke cursussen aan over elk fiscaal onderwerp. Het aanbod varieert van generalistische thema's, zoals actualiteiten rond de inkomstenbelasting, tot specialistische onderwerpen zoals rentepercentages in testamenten of liquidatieverliesverrekening. Naast fiscale onderwerpen bieden we ook aanvullende cursussen aan, onder meer op het gebied van AI en adviesvaardigheden. Bekijk ons actuele cursusaanbod of stel zelf een thema voor. In overleg kunnen wij een programma 'op maat' samenstellen.

Informeer vrijblijvend naar de mogelijkheden en neem dan contact op met Noah Keereweer via accountmanagement@rb.nl of bel hem via 088 010 77 77.

Save the dates voor Jong RB

De jongerencommissie van het RB houdt jaarlijks meerdere bijeenkomsten voor jonge RB's t/m 35 jaar (en studentleden). Op dit moment zijn er vijf bijeenkomsten gepland: 6 maart, 20 mei, 18 juni, 25 september en 20 november. Alle bijeenkomsten zijn op vrijdag. Reserveer deze data alvast in je agenda, ofwel save the dates.

Estateplanning

Tijdens de eerste bijeenkomst van dit jaar – op vrijdag 6 maart in Vianen – is er een verdiepingslezing over estateplanning. Thema's van de andere bijeenkomsten volgen spoedig.

Deelname is kosteloos, maar bij een no-show wordt er 100 euro in rekening gebracht.

Regionale Studiekringen: deelname schept een band

Het Register Belastingadviseurs kent tien regionale Studiekringen met eigen autonome (stichtings)besturen. Elke Kring organiseert voor haar leden elk jaar een aantal studieavonden. Als lid van het RB kun je je bij één (of meerdere) van deze Kringen aansluiten.

Divers aanbod

Ben je al aangesloten bij een Kring? Diverse onderwerpen krijgen hier aandacht, zoals '(Familie)stichtingen en APV's: niet moeilijk, wel ingrijpend' (Kring Leiden, 16 maart) of 'Fiscaal partnerschap en eigen woning' (Kring Arnhem, 9 maart) en 'Actualisatie ouderdomsvoorzieningen' (Kring Rotterdam, 14 april).

we als leden op regionaal niveau bij elkaar komen, schept een band. Samen leren is leuker dan achter een scherm blijven hangen, je spreekt elkaar in een informele setting in de pauze. Je belt elkaar gemakkelijker op als je met een probleem zit. Sluit je dus aan! Het is mogelijk om deel te nemen aan meerdere Kringen. We zorgen voor een divers aanbod dat goed aansluit bij de praktijk. Heb je zelf een wens, dan is het bestuur heel laagdrempelig te bereiken met jouw voorstel.'

'Je belt elkaar gemakkelijker op als je met een probleem zit.'

Samen leren

Barbara Rijkskamp, voorzitter van Kring Leiden zegt over de meerwaarde van 'haar' Kring Leiden het volgende: 'Dat

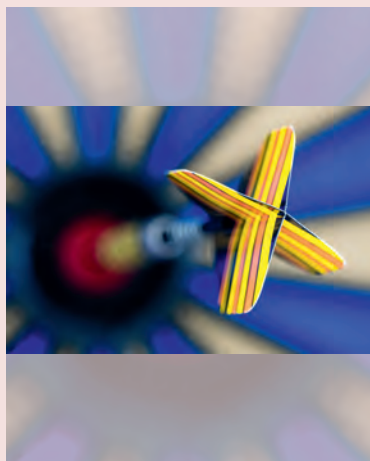
Achter deze QR-code vind je een overzicht van alle tien de Studiekringen.

Doe je mee?

Zet jouw skills in tijdens de Landelijke Aangiftedag: zaterdag 14 maart 2026.

Meld je aan via contact@sofir.nl en vermeld daarbij in welke plaats je kunt helpen.

Nieuwe webinars online

Eind februari komen nieuwe webinars online over de onderwerpen:

- Wegwijs in verschillende lijfrente regimes
- De Wet BOF 2025

Mis je een onderwerp in het onderwijsaanbod? Mail de collega's van Permanente Educatie met jouw suggestie: pe@rb.nl. Met dank!

Verenigingsnieuws

Voorzitter wil meer rendement halen uit contacten met MKB-Nederland

Vincent de Jong bekleedt namens het RB sinds juli 2025 een advieszetel in het hoofdbestuur van MKB-Nederland. Dat houdt in dat hij vanaf die datum deelneemt aan de vergaderingen van het hoofdbestuur en daarin onze fiscale verenigingskennis breed kan uitdragen. 'Of het nu gaat om de investeringsaftrek of de btw op eerste levensbehoefte, het RB wil nadrukkelijk kennis toevoegen'.

De zetel in het hoofdbestuur is voor onze voorzitter een opmaat naar meer fiscale invloed. Vincent: 'Op deze plek kunnen we meepraten en (on)gevraagd advies geven op de plannen en strategie van MKB-Nederland, en wat daar eventuele fiscale gevolgen van zijn. Daarnaast kunnen we, afgaande op de fiscale route die de overheid aflegt, ook de impact op mkb-bedrijven naar voren brengen. In algemene zin of soms in specifieke situaties, in branches waarin onze leden aan het werk zijn.'

Vincent komt een aantal keer per jaar samen met het hoofdbestuur. Daarnaast bezoekt hij de algemene ledenvergaderingen. 'Tijdens deze bijeenkomsten kun je in reactie op de agenda ook aanvullingen doen of suggesties en bevindingen delen' vertelt hij.

Advies en lobby

Op diverse onderwerpen heeft Vincent namens het Register Belastingadviseurs al input gegeven. Denk aan adviezen voor het nieuwe belastingstelsel en feedback op het toeslagenstelsel, dat geïnitieerd is vanuit de SER: 'Voordat het bij MKB-Nederland ter sprake kwam, had ik al contact hierover met SER-voorzitter Kim Putters'. Vincent vertelt verder: 'We hebben als RB ook iets gezegd over het minimumloon en de verschillende paragrafen in de verkiezingsprogramma's – dat speelde in november.'

MKB-Nederland zette daar toen een flinke lobby op. Want als de partijen aan het formeren zijn, wil je aan tafel zitten en met plannen invoegen! Dan heb je het over Box 3, maar ook het DBA-dossier en de onwerkelijkheid ten aanzien van het toepassen daarvan. Dat en meer

'We kunnen als Register Belastingadviseurs gericht sturing geven aan het Belastingplan.'

heb ik benoemd en dan zie je jouw advies ook terug in de uitingen, de lobby en in de fiscale voorstellen - dát is natuurlijk wat ons raakt'.

Vóór de hamerstukken

In 2026 wil Vincent, met fiscaal directeur Sylvester Schenk en zijn opvolger Martijn Paping, nog dichterbij de materie zitten: 'We willen voorafgaand aan de bestuursvergaderingen van MKB-Neder-

land vaker en sneller zienswijzen delen voor bepaalde thema's. We moeten elkaar ook informeel meer opzoeken en vinden, al vóór de hamerstukken tijdens de vergaderingen'. Volgens onze voorzitter kunnen we meer rendement halen uit onze positie in het hoofdbestuur van MKB-Nederland: 'We kunnen als Register Belastingadviseurs gericht sturing geven aan het Belastingplan 2027'. Hij benoemt de vragen die daarbij spelen. 'Waar willen we naartoe met elkaar? Wat is belangrijk voor Nederland? Op welke manier kunnen we het fiscale stelsel inrichten? Op met name dat laatste punt wil het RB in 2026 vaker de Bühne pakken. Dus dat betekent dat we dit voorjaar al heel duidelijk een lijn gaan neerzetten over wat voor ons tot 2027 en verder belangrijk is.'

Dan kun je daarin ook verschillende partijen meekrijgen. Kortom, wij kunnen nog veel meer uitventen wie wij zijn en wat we kunnen.'

Vincent de Jong: 'We moeten elkaar al voor de hamerstukken opzoeken'.

‘Dringende fiscale dossiers direct aanpakken’

Okay, de verkiezingen hebben we gehad. De eerste aanzet tot een positieve agenda, ook wel ‘de uitgestoken hand’ genoemd, door Bontenbal en Jetten onder leiding van solo-informateur Buma ook. De VVD van Dilan is aangeschoven (blijkbaar was ze toch niet heel erg boos over de door ex-duo informateur Wijers geuite benamingen aan haar adres) en met een beetje geluk weten we nu, als u dit leest, hoe die 5 weken – na de presentatie van het rapport-Buma aan de nieuwe Tweede Kamer voorzitter Van Campen – zijn uitgekapt. Samen aan de slag voor een sterker Nederland, dat is het credo. We zijn benieuwd.

Is JA21 aangeschoven? Heeft Dilan haar uitsluitingen-mantra gehandhaafd? Zit GL/PvdA toch aan tafel? Op het moment van schrijven weet niemand dat nog; 18 december was de laatste dag voor het kerstreces. Traditiegetrouw afgesloten met een feest in sociëteit Nieuwspoor, waar voorheen DJ Joost Eerdmans de moegestemden en -gestreden Tweede Kamerleden opzweepte om nog één keer hun handjes in de lucht te steken. Dit keer niet voor de zoveelste motie, maar lekker voor de leut.

Even rust, even niets, voor die Kamerleden dan. Voor het formatietrioetje geldt dat natuurlijk niet. Die zijn voor en na de obligate kerstdiners onverminderd doorgegaan in en om Landgoed De Zwaluwenberg met het kijken naar mogelijke coalities. Meerderheids- en minderheids-coalities, welteverstaan. Want daar rust – zo lijkt het althans – geen taboe (meer) op. Waarom? Omdat dat bij onze Scandinavische broeders al jaren werkt.

Gevolgen voor fiscaliteit

Wat heeft dit allemaal voor gevolgen voor de fiscaliteit? Dat is voor wat betreft een nieuw kabinetsbeleid vanzelfsprekend nog onduidelijk. Wat we wel weten is dat het Belastingplan 2026 door de Tweede

Kamer is en ook de Eerste Kamer met dat plan heeft ingestemd. Het is hier niet de plek om mogelijke wijzigingen die zijn doorgevoerd na de behandeling in beide Kamers, te bespreken. Daar hebben we op onze website uitgebreid over gecommuniceerd in zeven Praktijkwijzers (zie de QR-code op deze pagina) en ook de Belastingdienst zelf heeft daarover gepubliceerd. Inmiddels zijn de nieuwe wetten ook in het Staatsblad opgetekend.

‘We juichen het toe als het nieuwe kabinet doorpakt op de eigenwoningregeling’

Financiële zijtafel

Hoe staat het met de fiscale plannen in de formatie? Op het moment van schrijven van dit stuk (05/01/26) heeft formateur Letschert de drie partijen opdracht gegeven om voor een aantal door haar bepaalde onderwerpen alvast een tekst te schrijven die mogelijk ook in een regeerakkoord kan belanden. Die stukken moeten dan de basis vormen voor een eventueel compromis.

Aan de ‘financiële zijtafel’ is druk vergaard over de financiële gevolgen van de diverse wensen, ambities van de drie partijen versus de daarmee samenhangende ‘prijkaartjes’. Als dat duidelijk is kan gekeken worden naar (een) potentiële coalitiegeno(o)t(en) die bij het drietal kan of kunnen aansluiten. Belangrijk is wel dat een mogelijk aanschuivende coalitie-

partner snel aansluit, anders zijn de gesprekken al te ver gevorderd. Tot aan kerst is verder gepraat, na de twee kerstdagen is dat vervolgd.

Herziening

We zouden het toejuichen als het nieuwe kabinet doorpakt op een aantal fiscale dossiers die dringend aan herziening toe zijn. Denk dan bijvoorbeeld aan de eigenwoningregeling die inmiddels zo ingewikkeld is geworden dat die ook voor onze leden enorm arbeidsintensief is geworden. Voeg daarbij dat het jaar 2031 steeds dichterbij komt. Fiscaal onderhoud is hier dringend gewenst. Tijdens het middagprogramma van onze Algemene Ledenvergadering op 23 januari 2026 kwam dit onderwerp uitgebreid aan bod. Bijeenkomst gemist, kijk dan terug via de website RB.nl of lees het verslag in deze editie van Het Register.

Samenvattend, het feit dat we op dit moment nog midden in het formatieproces zitten, maakt het er niet makkelijker op om voor jullie, onze leden, precies te duiden waar het het nieuwe kabinet qua fiscaliteit op gaat uitkomen. Niet vreemd, wel vervelend. To be continued, om maar met een cliché af te sluiten.

Strafrechtelijke ‘aansprakelijkheid’ voor een onjuiste aangifte

Met enige regelmaat spreek ik een adviseur die inhoudelijk bedenkingen heeft bij de inhoud van een opgestelde aangifte en dat pogt te ondervangen door de belastingplichtige de aangifte zelf in te laten dienen. Dit lijkt wellicht een goede ‘oplossing’, maar wie de strafrechtelijke jurisprudentie op dit vlak bekijkt weet dat dit de adviseur niet altijd vrijpleit.

Daartegenover staat dat het ook voorkomt dat een adviseur (ten onrechte) de dans ontspringt omdat hij niet als pleger van het indienen van de onjuiste aangifte kan worden aangemerkt. De strafrechtelijke deelnemingsvarianten in combinatie met het feit dat het onjuist doen van aangifte een kwaliteitsdelict is, maken dat de praktijk van de strafrechtelijke ‘aansprakelijkheid’ soms weerbarstig kan zijn. Zelfs voor rechters levert dit nog wel eens problemen op.

In de laatste maanden van vorig jaar moest de Hoge Raad weer een keer ingrijpen vanwege een verkeerde kwalificatie door het Hof.¹ Het onjuist doen van aangifte (artikel 69, tweede lid AWR) is een zogenaamd kwaliteitsdelict. Dat betekent dat het alleen kan worden gepleegd door degene die beschikt over de vereiste kwaliteit, in dit geval de kwaliteit van ‘belastingplichtige’ die in die hoedanigheid gehouden is tot het doen van een (juiste) aangifte. In de zaak waarin de Hoge Raad casseerde was sprake van een verdachte die voor verschillende personen belastingaangiften had ingediend met daarin diverse aftrekposten waarop die belastingplichtigen geen aanspraak konden maken. Het Hof veroordeelde de verdachte als pleger van deze onjuiste aangiften. De Hoge Raad overweegt, onder verwijzing naar een eerdere jurisprudentie², dat een aangifte uitsluitend kan worden aangemerkt als een ‘bij de belastingwet voorziene aangifte’ indien die aangifte is gedaan door ‘degene op wiens belasting- of betalingsplicht die aangifte betrekking heeft, of door degene die uit hoofde van artikel 42 tot en met 44 AWR als vertegenwoordiger van de belasting- of betalingsplichtige kan optreden.’

Strafrecht

Een persoon, zoals een adviseur, die de benodigde kwaliteit niet heeft, kan dus

niet worden veroordeeld als pleger van het delict. Dit betekent niet dat de adviseur die betrokken is bij het indienen van een onjuiste aangifte daarvan geen strafrechtelijk verwijt kan worden gemaakt. Het strafrecht kent verschillende mogelijkheden om degene die anders dan als pleger betrokken is strafrechtelijk aansprakelijk te houden, bijvoorbeeld door hen als medepleger of medeplichtige aan te merken.³ Ook kunnen betrokkenen onder omstandigheden worden vervolgd voor valsheid in geschrifte. Het OM moet dat dan wel op een juiste manier ten laste leggen. Dat ging in deze zaak dus fout, of goed, voor de betrokkene, het is maar hoe je het bekijkt.

Medeplichtig

Wanneer de juiste deelnemingsvorm ten laste wordt gelegd dan hoeft voor strafrechtelijke aansprakelijkheid geen sprake te zijn van daadwerkelijke (inhoudelijke) betrokkenheid bij het invullen of indienen van de onjuiste aangifte. Ook betrokkenheid die in een (veel) verder verwijderd verband staat kan resulteren in strafrechtelijke aansprakelijkheid voor de onjuiste aangifte. Zo was de kassaleverancier die een afroommodule verkocht strafrechtelijk aansprakelijk voor de onjuiste aangiften die haar klanten vervolgens deden op basis van de administratie.⁴ Hetzelfde gold voor de vermogensbeheerder die nummerrekeningen aanbood in Zwitserland waarop Nederlanders hun zwarte geld parkeerden. De vermogensbeheerder werd vervolgd voor de medeplichtigheid aan het indienen van de onjuiste belastingaangiften van Nederlandse belastingplichtigen die de Zwitserse rekeningen niet in hun aangifte hadden opgenomen en werd daarvoor ook veroordeeld.⁵ Dat zowel de kassaleverancier als de vermogensbeheerder geen betrokkenheid hadden bij de

Mr. Annabel Vissers
De Bont Advocaten

concrete aangiften en in de praktijk niet eens wisten of deze aangiften, al dan niet, werden ingediend, was voor strafrechtelijke ‘aansprakelijkheid’ dus geen probleem. De adviseur die de onjuiste aangifte indient staat in ieder geval in een minder ver verwijderd verband. Alhoewel de juridische kwalificatie dus nog wel eens voor problemen zorgt, kan daarop toch maar beter niet worden gegokt. Bij twijfel over de inhoud van een aangifte verdient het aanbeveling daarvan expliciet afstand te nemen.

Noten

- 1 Hoge Raad 18 november 2025, ECLI:NL:HR:2025:1699.
- 2 Hoge Raad, 28 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:121.
- 3 Artikel 47-51 Wetboek van strafrecht.
- 4 Rechtbank Rotterdam 2 juni 2006, ECLI:NL:RBOT:2006:AX6802.
- 5 Gerechtshof Amsterdam 14 maart 2006, LJN AV4924, i.h.b. rov. 38-42.

VRAAG

Hoe werkt de youngtimerregeling uit in het jaar 2026 en verder?

Een IB-ondernemer heeft op 1 mei 2025 een youngtimer aangeschaft die op dat moment ook precies 15 jaar oud is geworden. Voor het jaar 2025 mag dan vanaf 1 mei 2025 de youngtimerregeling worden toegepast. Hoe werkt deze youngtimerregeling uit in het jaar 2026 en verder?

ANTWOORD

In het Belastingplan 2026 waren geen wijzigingen opgenomen met betrekking tot de youngtimerregeling. Op grond daarvan zou dus een bijtelling van 35% van de cataloguswaarde gelden vanaf 1 mei 2025 en volgende jaren. In het Belastingplan 2026 was wel opgenomen dat de bijtellingskorting voor elektrische auto's zou komen te vervallen en dus het reguliere bijtellingspercentage van 22% zou gaan gelden met ingang van 1 januari 2026. Echter door een aangenomen motie van de Tweede Kamerleden Grinwis en Oosterhuis werd alsnog besloten de bijtellingskorting voor elektrische auto's in twee stappen af te bouwen met ingang van 1 januari 2026. Dekking werd gevonden in een aanpassing van de youngtimerregeling. Deze aanpassing hield in dat de youngtimerregeling in 2026 alleen van toepassing zou zijn op auto's die 16 jaar of ouder waren. Voor het jaar 2027 zou de regeling alleen nog maar gelden voor youngtimers van 25 jaar en ouder.

In deze casus zou dit betekenen dat vanaf 1 januari 2026 weer de normale bijtellingsregeling zou gaan gelden en dat vanaf 1 mei 2026 weer de youngtimerregeling toegepast kan worden. Vanaf 1 januari 2027 zou dan weer de normale bijtellingsregeling toegepast moeten worden. Tijdens de behandeling van het Belastingplan 2026 in de Eerste Kamer bleken er bezwaren te zijn tegen deze invulling van de youngtimerregeling, omdat eigenaren slechts een korte periode hadden om zich op deze wijziging voor te bereiden. Ook autobedrijven die met name handelen in youngtimers zouden hierdoor zwaar getroffen worden. Naar aanleiding van deze bezwaren van de Eerste Kamer heeft de staatssecretaris van Financiën kenbaar gemaakt¹ dat hij middels een besluit de mogelijkheid zal bieden om voor het jaar 2026 de youngtimerregeling onverkort toe te passen op auto's die in de loop van 2025 15 jaar of ouder

zijn geworden. In de casus kan dus de youngtimerregeling toegepast worden vanaf 1 mei 2025 tot en met 31 december 2026. Vanaf 1 januari 2027 geldt de youngtimerregeling niet meer, omdat de auto in de casus nog geen 25 jaar of ouder is. Opgemerkt wordt dat het besluit toegepast mag worden voor de periode 1 januari 2026 tot en met 30 april 2026. Verplicht is dit echter niet; de normale bijtellingsregeling mag ook toegepast worden. Dat zal echter zelden het geval zijn.

In het algemeen zal bij IB-ondernemers de youngtimer keuzevermogen zijn. Omdat er sprake is van nieuwe wetgeving kunnen zij eventueel een beroep doen op de keuzeherziening, aangezien zij de youngtimer nimmer als zakelijk vermogen zouden hebben geëtiketteerd als deze wetgeving op het moment van aanschaf al geldend zou zijn. Onttrekking aan het ondernemingsvermogen van de auto tegen de waarde in het economisch verkeer is dan ook mogelijk. Bij rechtspersonen is er geen sprake van keuzevermogen. Zij hebben natuurlijk de mogelijkheid om de youngtimer gewoon te verkopen aan de DGA.

Samenvattend

De youngtimerregeling blijft onverkort van toepassing tot en met 31 december 2026. Hiervoor zal op grond van een op korte termijn te publiceren besluit een keuze moeten worden gemaakt. Vanaf 1 januari 2027 zal de youngtimerregeling alleen nog gelden voor youngtimers die tenminste 25 jaar oud zijn.

Noot

- 1 Brief van de Staatssecretaris van Financiën van 16 december 2025, Tweede Kamer, 2025-2026, 36812, nr. 116.

In deze rubriek behandelen we veelgestelde vragen op het discussieforum van het Fiscaal Kennisplatform. Als RB-lid kun je hier discussiëren met andere leden over je fiscale praktijk. Leden helpen leden. Je bereikt het discussieforum door in te loggen op je account op RB.nl. Daarnaast is er de helpdesk van BureauVaktechniek. Onze fiscalisten helpen je met name door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten.

Peter Goossens RB
Bureau Vaktechniek

Fiscale cursussen

van het Register Belastingadviseurs,
dat levert pas veel op!

Themadag Eigen Woning

12 maart | Vianen

Er wordt ingezoomd op een aantal belangrijke levensgebeurtenissen, waaronder een echtscheiding/ het verbreken van samenwoning en doorstroming.

De fiscale positie van het gezin

23 maart | Zwolle

Schuif aan bij de ondernemer aan de keukentafel en ontdek verrassende fiscale kansen rond gezin en familie. Met nieuwe inzichten en praktische tips verras je jouw klant met belastingbesparingen.

Loonheffingen over de grens

16 april | Vianen

Krijg antwoord op de fiscale vragen rondom het in dienst nemen van werknemers uit het buitenland en het uitzenden van werknemers naar het buitenland.

De (fiscale) wereld van cryptovaluta

16 april | Vianen

Ruim 2 miljoen Nederlanders bezitten cryptovaluta. Grote kans dat jouw cliënten hier dus ook in investeren! Wees in staat om hierover technisch én inhoudelijk te adviseren.

Bekijk ons volledige aanbod

Scan de QR-code of ga naar
rb.nl/pe-aanbod-overzicht

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

5e Dag van de Accountant & Fiscalist

3x de 'S' van lijfrente van Evi van Lanschot

 Dinsdag 26 mei 2026

 14.00 - 19.00 uur

 Deelname is kosteloos

 Leonardo da Vinciplein 60, Den Bosch

Evi is expert in lijfrente en vermogensopbouw: onze expertise vult uw kennis aan. U wordt in één middag bijgepraat door onze experts Patrick Fransen RB en Joeri van der Meer over:

- Lijfrente en schenken, scheiden & sterven
- Toegevoegde waarde van lijfrente

Programma

14.00 uur	Ontvangst
14.30 uur	Welkomstwoord Chris Zegers, Managing Director Evi van Lanschot
14.40 uur	Scheiden en lijfrente door Joeri van der Meer
15.40 uur	Voorgerechtje
16.00 uur	Schenken en sterven door Patrick Fransen
17.00 uur	Hoofdgerechtje
17.20 uur	Toegevoegde waarde van lijfrente door Joeri van der Meer
18.20 uur	Afsluiting Chris Zegers
18.30 uur	Koffie/thee met iets lekkers

U ontvangt een bewijs van deelname. Het RB heeft 3 fiscale punten geaccrediteerd. Voor vragen neemt u contact op met Simone Baars via s.baars@evivanlanschot.nl.

Niet in de gelegenheid om aanwezig te zijn maar wél op zoek naar ondersteuning bij lijfrentevraagstukken? Neem dan contact op met Joeri van der Meer, j.vandermeer@evivanlanschot.nl.

Meld u aan via de QR-code of ga naar www.evivanlanschot.nl/event

